

The Impact of Financial Reporting Readability on the Accounting Information Quality with the Mediating Role of Managers' Reporting Tone and Environmental, Social, and Governance Performance

Mohammadreza Abbasi Astamal^{1*}, Younes Badavar Nahandi²,
Amir Ata Alizadeh³, Maryam Erfan Esfanjani⁴

1. Assistant Professor, Department of Accounting, Va.C., Islamic Azad University, Varzaghan, Iran

2. Associate Professor, Department of Accounting, Ta.C., Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

3. MSc., Department of Accounting, Seraj Institute of Higher Education, Tabriz, Iran.

4. MSc., Department of Accounting, Seraj Institute of Higher Education, Tabriz, Iran.

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Received: 2025-12-19 Revised: 2026-04-04 Accepted: 2026-06-03	The present study aims to investigate the impact of financial reporting readability on the accounting information quality, considering the mediating role of managers' reporting tone and ESG performance. The statistical population consists of 149 companies listed on the Tehran Stock Exchange over the period 2018 to 2024, comprising a total of 1,043 firm-year observations. To test the research hypotheses, multiple regression analysis using panel data and the Sobel test were employed. The findings indicated that financial reporting readability has a positive and significant effect on the accounting information quality, managers' reporting tone, and ESG performance. Furthermore, managers' reporting tone and ESG performance each exert a positive and significant effect on the accounting information quality. Finally, managers' reporting tone and ESG performance play a significant mediating role in the relationship between financial reporting readability and the accounting information quality.
* Corresponding author:	

1. Introduction

In today's dynamic economic environment, the quality of financial reporting constitutes a critical foundation for capital market efficiency, information transparency, and investor confidence. Beyond the presentation of numerical data, financial reporting serves as a strategic communication tool that enhances managerial accountability and conveys corporate performance to stakeholders. Within this framework, readability has emerged as a vital qualitative attribute, as even accurate and timely information cannot effectively support decision-making without linguistic clarity and comprehensibility. Prior research demonstrates that higher readability reduces information asymmetry, improves decision quality, strengthens stakeholder trust, and enhances financial analysis efficiency, whereas textual complexity and ambiguity may facilitate earnings management, undermine reliability, weaken market responses, and increase stock price crash risk. Moreover, the quality of accounting information is influenced not only by readability but also by managers' reporting tone, which significantly shapes investor perceptions. This relationship is particularly important in ESG reporting, where transparency and an appropriate tone enhance credibility, reduce greenwashing risk, and strengthen social legitimacy. In emerging economies such as Iran, integrating readability, managers' tone, and ESG performance can improve accounting information quality, reinforce market confidence, and promote sustainable capital market development. Based on this premise, the present study aims to investigate the effect of financial reporting readability on accounting information quality, considering the mediating role of managers' reporting tone and environmental, social, and governance performance.

2. Hypotheses

The first to seventh hypotheses of the study are formulated as follows:

H1: The financial reporting readability has a significant effect on the accounting information quality.

H2: The financial reporting readability has a significant effect on managers' reporting tone.

H3: Managers' reporting tone has a significant effect on the accounting information quality.

H4: Managers' reporting tone mediates the relationship between the financial reporting readability and the accounting information quality.

H5: The financial reporting readability has a significant effect on environmental, social, and governance performance.

H6: Environmental, social, and governance performance has a significant effect on the accounting information quality.

H7: Environmental, social, and governance performance mediates the relationship between the financial reporting readability and the accounting information quality.

3. Methods

The present study is classified as applied research in terms of purpose and as descriptive–correlational research from a methodological perspective. Accordingly, its primary focus is on identifying, explaining, and analyzing the relationships among variables within a real-world context, with the aim of producing results applicable to practical decision-making. In terms of nature, the study adopts a causal ex post facto design and is conducted based on quantitative data, such that the research variables are examined after the occurrence of events. The required data were collected from reliable databases, documents, corporate records and audit reports, financial statements, and other relevant materials, along with explanatory notes, obtained from the archive of the Tehran Stock Exchange (CODAL website) and the Rahavard Novin software. Following initial processing, the data were computed using Microsoft Excel. To test the research hypotheses and analyze the relationships among variables, multiple regression analysis was employed using Stata software. The statistical population of the study comprises all companies listed on the Tehran Stock Exchange during the period 2018 to 2024. The sample was selected through systematic sampling and a screening process, whereby all active companies were initially reviewed, and ultimately 149 eligible firms were selected as the final research sample.

4. Results

The findings of the study indicated that the readability of financial reporting, as a fundamental component of information transparency, plays a decisive role in enhancing the quality of accounting information. Specifically, the clearer, more coherent, and more comprehensible the linguistic structure of financial reports, the greater the reliability, relevance, and usability of accounting information for stakeholders. Moreover, the results demonstrate that financial reporting readability has a positive and statistically significant effect on managers' reporting tone, such that managers operating in more transparent informational environments tend to adopt a more balanced, realistic, and less biased tone in their disclosures. Additionally, environmental, social, and governance performance is found to be significantly influenced by the readability of financial reporting, insofar as clarity and simplicity in reporting strengthen organizational

accountability and commitment to sustainable responsibilities. The findings further reveal that both managers' reporting tone and ESG performance exert direct and positive effects on the quality of accounting information by reducing information asymmetry and enhancing investor trust, thereby contributing to improved decision-making processes. Finally, the empirical evidence confirms that managers' reporting tone and ESG performance play a substantial mediating role in the relationship between financial reporting readability and accounting information quality, indicating that the impact of financial reporting readability on accounting information quality is largely transmitted and reinforced through these two key mechanisms.

5. Discussion and Conclusion

This study provides a coherent depiction of the role of financial reporting within the context of organizational decision-making and stakeholder accountability. It demonstrates that linguistic and structural transparency in reports can create a conducive environment for enhancing the informational landscape of companies. The readability of financial reporting facilitates the comprehension of information, enabling various users to interpret data more accurately and reducing ambiguity, misinterpretation, and unnecessary complexity in information disclosure. In such an environment, managers are also inclined to present their narratives with greater precision and coherence, using reporting language as a tool to convey the organization's performance and outlook realistically. Furthermore, attention to environmental, social, and governance dimensions in reporting reflects a comprehensive perspective on corporate responsibility, extending beyond traditional financial indicators and addressing emerging stakeholder expectations. The synergy among reporting transparency, managers' communication, and sustainability considerations contributes to a framework in which accounting information exhibits greater coherence, reliability, and effectiveness. Accordingly, the findings of this research emphasize the importance of an integrated approach to the preparation and presentation of organizational reports, wherein the quality of expression, attention to broad organizational responsibilities, and informational order are simultaneously prioritized. This perspective can inspire policymakers, standard-setters, and corporate managers to reconsider reporting practices, thereby fostering public trust, improving accountability, and strengthening the functional value of accounting information.

Keywords: Financial reporting readability, accounting information quality, managers' reporting tone, environmental, social and governance performance.

تأثیر خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری با نقش میانجی لحن

گزارشگری مدیران و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی

محمد رضا عباسی استمال^{۱*}، یونس بادآورنهندی^۲،

امیر عطا علی زاده^۳، مریم عرفان اسفنجانی^۴

چکیده: هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری باتوجه به نقش میانجی لحن گزارشگری مدیران و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی است. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۴۹ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی بازه زمانی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۳ است که در مجموع ۱۰۴۳ مشاهده را شامل می‌شود. برای آزمون فرضیه‌های پژوهش، از رگرسیون چندگانه با بهره‌گیری از داده‌های ترکیبی و آزمون سوئل استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که خوانایی گزارشگری مالی تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت اطلاعات حسابداری، لحن گزارشگری مدیران و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی دارد؛ همچنین، لحن گزارشگری مدیران و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت اطلاعات حسابداری را دارند. درنهایت، لحن گزارشگری مدیران و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی نقش میانجی قابل توجهی در رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات حسابداری ایفا می‌کنند.

واژه‌های کلیدی: خوانایی گزارشگری مالی، کیفیت اطلاعات حسابداری، لحن گزارشگری مدیران، عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی.

۱. استادیار، گروه حسابداری، واحد ورزقان، دانشگاه آزاد اسلامی، ورزقان، ایران (نویسنده مسئول) mr.abbasi58@iau.ac.ir

badavarnahandi@iau.ac.ir

۲. دانشیار، گروه حسابداری، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

amirata622@gmail.com

۳. کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی سراج، تبریز، ایران

maryam.erfan.1400@gmail.com

۴. کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی سراج، تبریز، ایران

دریافت: ۱۴۰۴/۹/۲۸ اصلاحات نهایی: ۱۴۰۵/۱/۱۵ پذیرش: ۱۴۰۵/۳/۱۳

۱. مقدمه

در محیط پیچیده و پرشتاب امروز، کیفیت گزارشگری مالی نه تنها یک الزام فنی، بلکه عاملی اساسی در ارتقای کارایی بازار سرمایه، افزایش شفافیت و تقویت اعتماد سرمایه‌گذاران است؛ زیرا از طریق روایتگری سازمانی، پاسخگویی مدیریتی و انتقال شفاف عملکرد شرکت، ارتباط مؤثری میان سازمان و ذی‌نفعان برقرار می‌کند (هیکال و همکاران^۱، ۲۰۲۵). در این چارچوب، اطلاعات مالی باید از صحت، به‌موقع بودن، شفافیت، قابلیت اتکا و درک‌پذیری برخوردار باشد و خوانایی گزارشگری مالی به‌عنوان یکی از ابعاد مهم کیفیت اطلاعات، نقش تعیین‌کننده‌ای در فهم و تحلیل اطلاعات حسابداری دارد. شواهد پژوهشی نشان می‌دهد افزایش خوانایی می‌تواند به کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، بهبود کیفیت تصمیم‌گیری و تقویت اعتماد میان شرکت و ذی‌نفعان بیرونی منجر شود (دالوای و همکاران^۲، ۲۰۲۱؛ دالوای و همکاران، ۲۰۲۳؛ شو و شن^۳، ۲۰۲۵). از این‌رو، توجه همزمان به ابعاد زبانی، ساختاری و محتوایی گزارشگری مالی ضروری است؛ زیرا گزارش‌های مالی خوانا، انتقال دقیق و اثربخش اطلاعات را تسهیل می‌کنند، درحالی‌که پیچیدگی زبانی و جملات طولانی می‌تواند درک اطلاعات و تصمیم‌گیری آگاهانه را مختل سازد (گرکز و حقدادی، ۱۴۰۰؛ چولکوف و وانگ^۴، ۲۰۲۳). همچنین، ضعف خوانایی با مدیریت سود، کاهش تداوم درآمد، تضعیف قابلیت اتکا و پیش‌بینی‌پذیری نتایج مالی، واکنش محدود بازار و افزایش ریسک سقوط قیمت سهام مرتبط است (دو و همکاران^۵، ۲۰۲۴؛ بین و همکاران^۶، ۲۰۲۴).

در گزارشگری مالی، کیفیت اطلاعات به خوانایی محدود نیست و لحن گزارشگری مدیران، میانجی ادراک ذی‌نفعان و ارزیابی‌ها را تحت تأثیر می‌گذارد. گزارش‌های مالی، برداشت سرمایه‌گذاران را شکل می‌دهند؛ در شرایط نامطلوب اقتصادی، لحن مثبت خوش‌بینی ایجاد می‌کند، درحالی‌که لحن محتاطانه یا منفی، اعتماد و انسجام را تقویت می‌کند (دو و یو^۷، ۲۰۲۱؛ ناسیوتون^۸، ۲۰۲۵). این مسئله در گزارش‌های مرتبط با عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی اهمیت بیشتری دارد؛ زیرا لحن محتاطانه از طریق کاهش ابهام و افزایش شفافیت، همگرایی ارزیابی‌ها و اعتبار گزارش‌های شرکتی را ارتقا می‌دهد (لو و ژانگ^۹، ۲۰۲۵). عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی نیز به‌عنوان شاخصی کلیدی برای سنجش پایداری و مسئولیت‌پذیری سازمان‌ها، با تقویت شفافیت و اعتماد سرمایه‌گذاران و کاهش ریسک‌های اجتماعی، محیط‌زیستی و اعتباری، می‌تواند جایگاه شرکت‌ها را در بازار سرمایه بهبود بخشد (بائک و کیم^{۱۰}، ۲۰۲۳؛ ژانگ^{۱۱}، ۲۰۲۵؛ وان و لی^{۱۲}، ۲۰۲۵؛ بیفولکو و کاسریو^{۱۳}، ۲۰۲۵). از این‌رو، عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی می‌تواند در رابطه میان خوانایی و کیفیت اطلاعات حسابداری، به‌عنوان متغیر میانجی و پیامد، نقش ایفا کند. این رابطه در اقتصادهای نوظهور، به‌ویژه ایران، باتوجه به شرکت‌های دولتی، چارچوب‌های نظارتی، شفافیت محدود و اندازه کوچک بازار

سرمایه، اهمیت دارد. تعامل خوانایی، لحن، عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی و کیفیت اطلاعات حسابداری، با کاهش ابهام اطلاعاتی، بهبود تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران، کاهش هزینه سرمایه و ایجاد ارزش، به ارتقای گزارشگری کمک می‌کند (حبیب و حسن^{۱۴}، ۲۰۲۰؛ زکی زاده، ۱۴۰۰؛ رضایی و همکاران، ۱۴۰۰؛ مشایخی و همکاران، ۱۴۰۴؛ البیتر و همکاران^{۱۵}، ۲۰۲۵؛ آپوویین^{۱۶}، ۲۰۲۵؛ هارالامبی و هارالامبی^{۱۷}، ۲۰۲۵؛ پاسکو و همکاران^{۱۸}، ۲۰۲۴؛ العمیر و النعیم^{۱۹}، ۲۰۲۵؛ ونکاتسواران و همکاران^{۲۰}، ۲۰۲۵؛ میسمیواتی و همکاران^{۲۱}، ۲۰۲۵؛ نورللا و سوپیان^{۲۲}، ۲۰۲۵).

با گسترش پیچیدگی فعالیت‌های اقتصادی و افزایش نیاز ذی‌نفعان به اطلاعات شفاف و قابل اتکا، کیفیت اطلاعات حسابداری به مؤلفه‌ای در کارایی بازارهای مالی و تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران تبدیل شده است. در این میان، خوانایی گزارشگری مالی با تسهیل درک و استفاده از اطلاعات، بر شفافیت، اعتماد و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی اثرگذار است. با وجود مطالعات درباره رابطه خوانایی و کیفیت اطلاعات حسابداری، نقش لحن گزارشگری مدیران به‌عنوان سازوکاری میانجی، مورد توجه قرار گرفته است. عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی بازتابی از مسئولیت‌پذیری، پایداری و کیفیت راهبری شرکت‌هاست. از این‌رو، پژوهش حاضر با تلفیق خوانایی گزارشگری مالی، لحن گزارشگری مدیران و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی، درصدد تبیین این روابط و رفع خلأ پژوهشی، با ارائه شواهد از شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران است. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری با توجه به نقش میانجی لحن گزارشگری مدیران و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی است. در نهایت، سؤال اصلی پژوهش این است که آیا خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر دارد و آیا لحن گزارشگری مدیران و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی نقش میانجی در این رابطه ایفا می‌کنند؟

۲. مرور ادبیات نظری و تدوین فرضیه‌ها

در محیط پیچیده مالی امروز، خوانایی گزارشگری مالی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های مهم کیفیت اطلاعات حسابداری، به میزان وضوح، سادگی، انسجام و قابلیت درک اطلاعات ارائه‌شده در صورت‌های مالی و گزارش‌های مرتبط اشاره دارد و نقش مهمی در ارتقای شفافیت، کاهش پیچیدگی‌های غیرضروری و تسهیل دسترسی و تصمیم‌گیری آگاهانه ذی‌نفعان ایفا می‌کند (هیگال و همکاران، ۲۰۲۵؛ نیکبخت و همکاران، ۱۴۰۲). خوانایی صرفاً به ویژگی‌های زبانی و نگارشی محدود نیست، بلکه ساختار منطقی، انسجام مفهومی، طبقه‌بندی مناسب، یکپارچگی اطلاعات و پرهیز از اصطلاحات پیچیده را نیز دربرمی‌گیرد؛ عواملی که فرایند تحلیل و تفسیر داده‌های مالی را

تسهیل می‌کنند (پولوفیک و کورول^{۲۳}، ۲۰۲۴). براساس نظریه عدم تقارن اطلاعاتی، افزایش خوانایی گزارش‌های مالی، فاصله اطلاعاتی مدیران و سرمایه‌گذاران را کاهش داده و دسترسی به اطلاعات را تقویت می‌کند. همچنین، طبق نظریه نمایندگی، شفافیت گزارش‌ها نظارت سهامداران را تقویت کرده و با کاهش رفتارهای فرصت‌طلبانه و هزینه‌های نمایندگی، اعتماد سرمایه‌گذاران و کارایی تصمیم‌گیری اقتصادی را ارتقا می‌دهد (موتاکی و همکاران^{۲۴}، ۲۰۲۵؛ هوانگ و همکاران^{۲۵}، ۲۰۲۵). از منظر نظریه افشا نیز، ارائه اطلاعات شفاف و قابل فهم، ابهام اطلاعاتی را کاهش داده و با افزایش اطمینان سرمایه‌گذاران، تخصیص بهینه منابع، کاهش ریسک سرمایه‌گذاری و ارتقای کارایی بازار همراه است (سیزا و همکاران^{۲۶}، ۲۰۲۵؛ وو و لی^{۲۷}، ۲۰۲۵). افزون بر این، کیفیت بالاتر اطلاعات می‌تواند ناکارایی سرمایه‌گذاری را کاهش داده و اعتماد سرمایه‌گذاران و تخصیص منابع را تقویت کند؛ دراین‌میان، ویژگی‌هایی مانند مربوط بودن و به‌موقع بودن نیز نقش مهمی در تصمیم‌گیری دقیق دارند (چن^{۲۸}، ۲۰۲۴؛ بریم و همکاران^{۲۹}، ۲۰۲۴؛ محامد و همکاران^{۳۰}، ۲۰۲۴). باین‌حال، پیچیده‌سازی یا ساده‌سازی افراطی گزارش‌ها، به‌ویژه در شرایط تعارض منافع و سوءاستفاده مدیریتی، ممکن است به پنهان‌شدن اطلاعات حساس و کاهش اثربخشی تصمیم‌گیری منجر شود (حیدر و هاریم‌اوان^{۳۱}، ۲۰۲۵؛ پاتاک^{۳۲}، ۲۰۲۵). همچنین، صحت، بی‌طرفی، بازنمایی صادقانه واقعیت‌های اقتصادی و قابلیت اتکای اطلاعات، در کنار هماهنگی گزارش‌های مالی و غیرمالی، از الزامات کیفیت مطلوب اطلاعات مالی و تقویت اعتماد و پاسخگویی ذی‌نفعان است (راپینا و همکاران^{۳۳}، ۲۰۲۳). فناوری‌های نوین، از جمله زبان گزارشگری تجاری گسترش‌پذیر^{۳۴} و بلاکچین^{۳۵}، نیز با افزایش وضوح و دقت داده‌ها و کاهش خطاهای انسانی می‌توانند به ارتقای خوانایی و کیفیت اطلاعات حسابداری کمک کنند (حمزه و همکاران^{۳۶}، ۲۰۲۴). در شرایط محدودیت اطلاعاتی، خوانایی و شفافیت گزارش‌های مالی، به‌ویژه برای سرمایه‌گذاران خارجی، اهمیت بیشتری می‌یابد؛ زیرا براساس نظریه علامت‌دهی، گزارش‌های شفاف و قابل فهم می‌توانند نشانه‌ای از کیفیت عملکرد و سلامت مالی شرکت تلقی شده و عدم اطمینان سرمایه‌گذاران را کاهش دهند (بزرچوک^{۳۷}، ۲۰۲۱؛ شو و شن، ۲۰۲۵). در مجموع، خوانایی گزارشگری مالی با تقویت شفافیت، ارتباط، قابلیت پیش‌بینی و تأییدپذیری اطلاعات، زمینه تحلیل دقیق‌تر عملکرد شرکت، افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان، تخصیص کارآمد منابع و بهبود کیفیت تصمیمات اقتصادی را فراهم می‌کند (بن‌عمار و همکاران^{۳۸}، ۲۰۲۴). باتوجه‌به مباحث مطرح‌شده، فرضیه اول پژوهش به شرح زیر بیان می‌شود:

فرضیه اول: خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر معناداری دارد.

در حوزه گزارشگری مالی، خوانایی از مؤلفه‌های بنیادین کیفیت ارتباطی گزارش‌ها و مؤثر بر شفافیت، دسترسی‌پذیری اطلاعات و تصمیم‌گیری ذی‌نفعان است. گزارش‌های مالی با زبان ساده،

ساختار منظم و بیان شفاف، ابهام مدیران و استفاده‌کنندگان را کاهش داده و درک عملکرد شرکت و ارزیابی کیفیت اطلاعات حسابداری را تسهیل می‌کنند (کو و همکاران^{۳۹}، ۲۰۲۵). در این میان، لحن گزارشگری مدیران که از طریق انتخاب واژگان، شدت عبارات و جهت‌گیری احساسی شکل می‌گیرد، بازتابی از نگرش‌ها و انگیزه‌های مدیریتی است و می‌تواند ادراک سرمایه‌گذاران از عملکرد و چشم‌انداز اقتصادی شرکت را تحت تأثیر قرار دهد (چئونگ و لای^{۴۰}، ۲۰۲۵). براساس نظریه نمایندگی، مدیران از ابزارهای زبانی برای ارائه مطلوب‌تر عملکرد شرکت و مدیریت ادراک سرمایه‌گذاران استفاده کنند. افزایش خوانایی، تشخیص لحن و ارزیابی کیفیت اطلاعات را تسهیل می‌کند؛ در مقابل، پیچیدگی و ابهام زبانی می‌تواند به مدیریت ادراک، کاهش شفافیت و تضعیف اعتبار اطلاعات مالی منجر شود (دو و تو^{۴۱}، ۲۰۲۵). از این منظر، لحن گزارشگری می‌تواند به‌عنوان عاملی میانجی میان خوانایی و کیفیت اطلاعات عمل کند؛ به‌گونه‌ای که سوگیری، اغراق یا استفاده نامتوازن از عبارات مثبت، حتی در گزارش‌های ظاهراً شفاف، اعتبار اطلاعات مالی و اعتماد بازار را تحت تأثیر قرار دهد (لو و ژانگ، ۲۰۲۵؛ یان و همکاران^{۴۲}، ۲۰۲۴؛ رضایی و همکاران^{۴۳}، ۲۰۲۴). این موضوع در گزارش‌های پایداری و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی اهمیت بیشتری دارد؛ زیرا فشارهای بیرونی، الزامات پاسخ‌گویی و انگیزه‌های مدیریتی می‌توانند خوانایی و لحن را به ابزاری برای شکل‌دهی ادراک عمومی و مشروعیت‌بخشی سازمانی تبدیل کنند (گوان و همکاران^{۴۴}، ۲۰۲۵؛ کاید و التانی^{۴۵}، ۲۰۲۵). همچنین، گزارش‌های مالی منسجم، روان و قابل‌درک، بستر انتقال دقیق، هدفمند و صادقانه پیام‌های مدیران به ذی‌نفعان را فراهم کرده و با بهبود درک استفاده‌کنندگان از کیفیت اطلاعات، به تقویت اعتماد، افزایش شفافیت و ارتقای کارایی تصمیم‌گیری کمک می‌کنند (التانی و همکاران^{۴۶}، ۲۰۲۴). براساس نظریه سیگنال‌دهی، لحن گزارشگری ابزاری ارتباطی برای انتقال اطلاعات مربوط به عملکرد و چشم‌انداز آتی شرکت به بازار است و سیگنال‌های شفاف و صادقانه می‌توانند عدم تقارن اطلاعاتی را کاهش داده و کیفیت گزارشگری را ارتقا دهند (لی و همکاران^{۴۷}، ۲۰۲۴). در مقابل، لحن بیش‌ازحد خوش‌بینانه یا غیرواقعی، به‌ویژه در گزارش‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی، می‌تواند اعتبار سازمان، اعتماد سرمایه‌گذاران و ارزش بازار را تضعیف کند (دانگ و همکاران^{۴۸}، ۲۰۲۲؛ ژانگ و وانگ^{۴۹}، ۲۰۲۴؛ نینگ و همکاران^{۵۰}، ۲۰۲۵). افزون بر این، از منظر نظریه مشروعیت، لحن گزارشگری در ایجاد و حفظ مشروعیت اجتماعی سازمان نقش دارد. رابطه میان خوانایی، لحن گزارشگری و کیفیت اطلاعات حسابداری، چندبعدی بوده و شفافیت، بی‌طرفی، اخلاق حرفه‌ای و واقع‌گرایی زبانی را دربرمی‌گیرد. همچنین، بررسی عوامل انگیزشی و نهادی مؤثر بر لحن، شناخت پیامدهای آن برای بازار سرمایه و ذی‌نفعان را تعمیق می‌بخشد (نینگ و همکاران، ۲۰۲۵؛ بای و همکاران^{۵۱}،

۲۰۲۵؛ لی و چی^{۵۲}، ۲۰۲۴؛ التانی و همکاران، ۲۰۲۴). باتوجه به مباحث مطرح شده فرضیه‌های دوم، سوم و چهارم پژوهش به شرح زیر بیان می‌شوند:

فرضیه دوم: خوانایی گزارشگری مالی بر لحن گزارشگری مدیران تأثیر معناداری دارد.

فرضیه سوم: لحن گزارشگری مدیران بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر معناداری دارد.

فرضیه چهارم: لحن گزارشگری مدیران بر رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات حسابداری نقش میانجی دارد.

خوانایی در گزارشگری مالی شفافیت، عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی و کیفیت اطلاعات حسابداری، تصمیم‌گیری آگاهانه، پاسخگویی مدیریتی، کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و افزایش اعتماد ذی‌نفعان را فراهم می‌کند. نظریه ذی‌نفعان، نظریه مشروعیت و نظریه سیگنال‌دهی، تعهد به توسعه پایدار، مدیریت منابع، کاهش آلاینده‌ها و سرمایه‌گذاری در انرژی‌های پاک را منعکس می‌کنند (بای^{۵۳}، ۲۰۲۵). در بُعد اجتماعی نیز شفافیت گزارشگری با افزایش افشای اطلاعات مربوط به مسئولیت اجتماعی، حقوق انسانی، حقوق کارکنان، برابری جنسیتی، تنوع و امنیت شغلی، مشروعیت اجتماعی و اعتماد ذی‌نفعان را تقویت می‌کند که با نظریه سرمایه اجتماعی همخوان است (ماردان و راخمت‌ولایو^{۵۴}، ۲۰۲۴). از سوی دیگر، افشای شفاف اطلاعات حاکمیتی درباره ساختار هیئت‌مدیره، اخلاق حرفه‌ای، سازوکارهای پاسخگویی و مقابله با فساد، موجب بهبود نظارت، کنترل ریسک و افزایش دقت و اتکاپذیری اطلاعات حسابداری می‌شود (کاردیلو و باسو^{۵۵}، ۲۰۲۵؛ پاسرینی و همکاران^{۵۶}، ۲۰۲۵). در مقابل، عملکرد مطلوب زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی نیز می‌تواند با ارتقای کیفیت اطلاعات حسابداری، کاهش تضاد منافع، محدود کردن دستکاری اطلاعات مالی و مدیریت سود و افزایش شفافیت، رابطه‌ای دوسویه با خوانایی گزارشگری مالی ایجاد کند (وانگ^{۵۷}، ۲۰۲۵؛ لژاندر و همکاران^{۵۸}، ۲۰۲۴؛ لی و همکاران، ۲۰۲۵). از این منظر، عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی به‌عنوان رویکردی جامع برای ارزیابی عملکرد سازمان، فراتر از شاخص‌های سنتی مالی، تعادل میان رشد اقتصادی، حفاظت از محیط‌زیست و رفاه اجتماعی را مورد توجه قرار می‌دهد (زو^{۵۹}، ۲۰۲۴). ادغام این چارچوب در استراتژی‌های سازمانی نیز می‌تواند به افزایش شفافیت، پاسخگویی، مدیریت ریسک و پایداری بلندمدت منجر شود (گوله و همکاران^{۶۰}، ۲۰۲۱). همچنین، هنگامی که خوانایی گزارشگری مالی با عملکرد قوی زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی همراه شود، شفافیت، اتکاپذیری و کارایی اطلاعات مالی افزایش یافته و عملکرد مذکور می‌تواند به‌عنوان میانجی میان خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات عمل کند (فاوذر و اوتز^{۶۱}، ۲۰۲۱). عملکرد مطلوب در این حوزه افزون بر کاهش ریسک‌های مالی، می‌تواند به جذب سرمایه‌گذاران بین‌المللی و ایجاد جریان سرمایه پایدار کمک کند (غلامی و همکاران^{۶۲}، ۲۰۲۲). از منظر برندینگ^{۶۳} نیز تعهد سازمان

به مسئولیت اجتماعی و حاکمیت شرکتی، اعتماد ذی‌نفعان و وفاداری مشتریان را تقویت کرده و زمینه نوآوری، رقابت‌پذیری و توسعه پایدار را فراهم می‌سازد (آگاروال و همکاران^{۶۴}، ۲۰۲۲؛ کوان^{۶۵}، ۲۰۲۴). باین‌حال، هزینه‌های اجرایی، ریسک سبزشویی^{۶۶} و نبود استانداردهای بین‌المللی همچنان از چالش‌های مهم در مسیر توسعه گزارشگری شفاف و خوانا محسوب می‌شوند (تنگ و چین^{۶۷}، ۲۰۲۵؛ رومانسیاه و ناینگولان^{۶۸}، ۲۰۲۵). از این‌رو، اگرچه خوانایی گزارشگری مالی و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی در بلندمدت می‌توانند موجب افزایش شفافیت، اعتماد و پایداری سازمان شوند، تحقق این مزایا در کوتاه‌مدت ممکن است با هزینه‌ها و ریسک‌هایی همراه باشد (وو^{۶۹}، ۲۰۲۵). باتوجه‌به مباحث مطرح‌شده، فرضیه‌های پنجم، ششم و هفتم پژوهش به شرح زیر بیان می‌شوند:

فرضیه پنجم: خوانایی گزارشگری مالی بر عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی تأثیر معناداری دارد.

فرضیه ششم: عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر معناداری دارد.

فرضیه هفتم: عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی بر رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات حسابداری نقش میانجی دارد.

در ادامه، به پیشینه‌های مرتبط با موضوع پرداخته شده است. کنعانی و اسدزاده (۱۴۰۴) نشان دادند که عدم تقارن اطلاعاتی از بُعد انتخاب نامطلوب می‌تواند رابطه مثبت میان خوانایی و کیفیت گزارشگری مالی را تضعیف کند، هرچند انتخاب نامطلوب به‌تنهایی اثر معناداری بر این رابطه ندارد. نویدی عباسپور و موسوی (۱۴۰۳) نیز بر نقش مؤثر فعالیت‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی در ارتقای کیفیت گزارشگری مالی تأکید کردند. دریائی و ایمنی (۱۴۰۲) دریافتند که خوانایی گزارشگری مالی به‌طور مستقیم رابطه معناداری با هزینه سرمایه ندارد، اما اثر تعاملی کیفیت گزارشگری مالی و خوانایی می‌تواند هزینه سرمایه را کاهش دهد و این اثر در شرکت‌های دارای عدم تقارن اطلاعاتی بالا آشکارتر است. ثقفی و همکاران (۱۴۰۱) با تکیه بر تئوری نمایندگی و فرصت‌طلبانه نشان دادند که کیفیت پایین گزارشگری مالی، انگیزه مدیران برای استفاده از لحن مثبت در گزارش‌های سالانه را افزایش می‌دهد و لحن گزارش‌های توضیحی نیز می‌تواند بر حق‌الزحمه غیرعادی حساب‌برسان اثر گذاشته و در این رابطه نقش میانجی ایفا کند. مشایخ و همکاران (۱۴۰۰) نیز نشان دادند که افزایش افشای مسئولیت اجتماعی موجب بهبود کیفیت اطلاعات حسابداری شده و احتمال پذیرش اظهارنظر حساب‌برس را افزایش می‌دهد. تان دونگ و همکاران^{۷۰} (۲۰۲۵) رابطه مثبت و معنادار خوانایی گزارش سالانه و کیفیت گزارشگری مالی را تأیید کردند و عدم تقارن اطلاعاتی را به‌عنوان عامل تعدیل‌کننده این رابطه معرفی نمودند.

ساماراگون و همکاران^{۷۱} (۲۰۲۵) نیز نشان دادند که اندازه هیئت‌مدیره و تنوع جنسیتی با خوانایی بیشتر و لحن مثبت‌تر گزارش‌ها ارتباط دارند و ساختارهای حاکمیتی متنوع می‌توانند کیفیت افشا را بهبود بخشند؛ در مقابل، دوگانگی مدیرعامل با گزارش‌های پیچیده‌تر و خوانایی کمتر همراه است. همچنین، اندازه و سودآوری شرکت از عوامل مؤثر بر خوانایی و لحن گزارش‌ها شناخته شده‌اند. سعیدی و همکاران^{۷۲} (۲۰۲۵) دریافتند که ویژگی‌های مدیریتی به‌طور مستقیم بر عملکرد پایداری اثر معناداری ندارند، اما از طریق میانجیگری کامل خوانایی گزارش حسابرسی می‌توانند عملکرد پایداری را بهبود دهند. دای^{۷۳} (۲۰۲۴) نیز نشان داد که عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی با بهبود کیفیت اطلاعات حسابداری همراه است و می‌تواند از طریق کاهش محدودیت‌های تأمین مالی و افزایش اعتبار شرکت، کیفیت اطلاعات را ارتقا دهد؛ این اثر در شرکت‌های غیردولتی و صنایع بسیار آلوده برجسته‌تر گزارش شده است. لیو و لی^{۷۴} (۲۰۲۴) رابطه مثبت میان عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی و کیفیت گزارشگری مالی را تأیید کردند. لیو^{۷۵} (۲۰۲۳) نیز بیان کرد که عملکرد بهتر زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی با کاهش مدیریت مازاد واقعی، محدودیت‌های تأمین مالی و عدم تقارن اطلاعاتی، به ارتقای کیفیت اطلاعات حسابداری منجر می‌شود. همچنین، الربی و همکاران^{۷۶} (۲۰۲۳) تأثیر مثبت ویژگی‌هایی نظیر مربوط بودن، ارائه با وفاداری، قابلیت مقایسه، قابلیت فهم و به‌موقع بودن بر کیفیت گزارش‌ها را نشان دادند و نقش میانجی عملکرد اجتماعی را در رابطه میان اطلاعات حسابداری و کیفیت گزارشگری مالی تأیید کردند. یو^{۷۷} (۲۰۲۲) نیز رابطه مثبت خوانایی گزارش‌های مالی و محافظه‌کاری حسابداری را گزارش کرد. درنهایت، شکر و سنگور^{۷۸} (۲۰۲۱) تأکید کردند که بهبود عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی شرکت‌ها با افزایش کیفیت گزارشگری مالی همراه است.

۳. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از لحاظ روش‌شناخت، توصیفی-همبستگی است و از نظر ماهیت در زمره مطالعات علی-پس‌رویدادی قرار می‌گیرد. این مطالعه با رویکرد کمی انجام شده و داده‌های موردنیاز از طریق بانک‌های اطلاعاتی، اسناد، سوابق و گزارش‌های هیئت‌مدیره و حسابرسی شرکت‌ها، صورت‌های مالی، یادداشت‌های همراه و سایر مدارک مرتبط، از آرشیو بورس اوراق بهادار تهران (سایت کدال) و نرم‌افزار ره‌آورد نوین گردآوری و در نرم‌افزار اکسل محاسبه شده است. برای آزمون و تحلیل فرضیه‌ها، از روش رگرسیون چندگانه، آزمون سوبل و نرم‌افزار استاتا استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش، تمامی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۳ را شامل می‌شود. نمونه آماری با استفاده از روش نمونه‌گیری سیستماتیک (منظم) همراه با غربالگری انتخاب شد. شرکت‌های فعال در دوره مذکور براساس

معیارهای از پیش تعیین شده بررسی شدند و شرکت‌های واجد شرایط به عنوان نمونه نهایی پژوهش تعیین گردیدند. در نهایت، ۱۴۹ شرکت به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند.

۳-۱. مدل‌های رگرسیونی پژوهش

در این پژوهش، به منظور تبیین روابط میان متغیرهای مستقل، وابسته و میانجی، از مدل‌های رگرسیون چندگانه استفاده شده است. به کارگیری این روش امکان بررسی و آزمون اثر متغیرهای مستقل و میانجی بر متغیر وابسته را فراهم می‌سازد. بر این اساس، به منظور آزمون فرضیه‌های اول، دوم، سوم، پنجم و ششم پژوهش، مدل‌های تجربی زیر طراحی و برآورد شده‌اند:

$$AIQ_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 Read_{it} + \alpha_2 Size_{it} + \alpha_3 Lev_{it} + \alpha_4 ROA_{it} + \alpha_5 SG_{it} + \alpha_6 Inst_{it} + \varepsilon_{it} \quad \text{مدل (۱)}$$

$$Tone_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 Read_{it} + \alpha_2 Size_{it} + \alpha_3 Lev_{it} + \alpha_4 ROA_{it} + \alpha_5 SG_{it} + \alpha_6 Inst_{it} + \varepsilon_{it} \quad \text{مدل (۲)}$$

$$AIQ_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 Tone_{it} + \alpha_2 Size_{it} + \alpha_3 Lev_{it} + \alpha_4 ROA_{it} + \alpha_5 SG_{it} + \alpha_6 Inst_{it} + \varepsilon_{it} \quad \text{مدل (۳)}$$

$$ESG_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 Read_{it} + \alpha_2 Size_{it} + \alpha_3 Lev_{it} + \alpha_4 ROA_{it} + \alpha_5 SG_{it} + \alpha_6 Inst_{it} + \varepsilon_{it} \quad \text{مدل (۴)}$$

$$AIQ_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 ESG_{it} + \alpha_2 Size_{it} + \alpha_3 Lev_{it} + \alpha_4 ROA_{it} + \alpha_5 SG_{it} + \alpha_6 Inst_{it} + \varepsilon_{it} \quad \text{مدل (۵)}$$

۳-۲. مدل آزمون سوبل برای فرضیه‌های چهارم و هفتم پژوهش

برای بررسی تأثیر یک متغیر میانجی، آزمونی پرکاربرد به نام آزمون سوبل^{۷۹} مورد استفاده قرار می‌گیرد. این آزمون به منظور تعیین معناداری نقش میانجی یک متغیر در رابطه بین دو متغیر دیگر طراحی شده است. در چارچوب آزمون سوبل، چنانچه مقدار Z-value بیش از ۱/۹۶ باشد، می‌توان با اطمینان ۹۵ درصد، معناداری تأثیر میانجی آن متغیر را تأیید کرد که در رابطه ۱ ارائه شده است.

$$z - \text{value} = \frac{a \times b}{\sqrt{(b^2 \times sa^2) + (a^2 \times sb^2) + (sa^2 + sb^2)}} \quad \text{رابطه (۱)}$$

a: مقدار ضریب مسیر میان متغیر مستقل و میانجی.

b: مقدار ضریب مسیر میان متغیر میانجی و وابسته.

sa: خطای استاندارد مربوط به مسیر میان متغیر مستقل و میانجی.

sb: خطای استاندارد مربوط به مسیر میان متغیر میانجی و وابسته.

۳-۳. نحوه اندازه‌گیری و تعریف عملیاتی متغیرهای پژوهش

۳-۳-۱. متغیر وابسته

کیفیت اطلاعات حسابداری (AIQ): برای سنجش کیفیت اطلاعات حسابداری از شاخص ارائه‌شده در پژوهش لی و همکاران (۲۰۲۱) استفاده می‌شود. این شاخص در دامنه صفر تا چهار قرار دارد و افزایش مقدار آن به سمت چهار، بیانگر کیفیت بالاتر اطلاعات حسابداری است. شاخص مذکور از چهار مؤلفه تشکیل شده و به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$AIQ_{it-3,t-1} = 4 - ICW_{it-3,t-1} - RESTATEMENT_{it-3,t-1} - AAER_{it-3,t-1} - SMALL\ AUDITOR_{it-3,t-1} \quad \text{رابطه (۲)}$$

در این مدل، ICW در صورتی مقدار یک می‌گیرد که شرکت طی سه سال گذشته ضعف در کنترل‌های داخلی خود را گزارش کرده باشد و در غیر این صورت صفر است. RESTATEMENT نشان‌دهنده تجدید ارائه صورت‌های مالی طی سه سال گذشته است؛ به‌استثنای موارد ناشی از اصلاحات مالیاتی، تجدید ارائه با مقدار یک و در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود. متغیر AAER نیز در صورت قرارگرفتن شرکت در فهرست شرکت‌های مشمول توقف معاملاتی سازمان بورس اوراق بهادار تهران طی سه سال گذشته، مقدار یک و در غیر این صورت صفر خواهد داشت. همچنین، در صورتی که حسابرس شرکت سازمان حسابرسی یا مؤسسه مفید راهبر باشد، SMALL AUDITOR برابر صفر و در غیر این صورت برابر یک در نظر گرفته می‌شود (رشیدی، ۱۴۰۲).

۳-۳-۲. متغیر مستقل

خوانایی گزارشگری مالی (Read): با تبعیت از پژوهش احمدی فارسانی و محمدی (۱۴۰۴)، برای اندازه‌گیری خوانایی گزارشگری مالی از شاخص فوگ استفاده شده است. سطح خوانایی گزارشگری مالی از طریق شاخص فوگ، تابعی از دو مؤلفه است: طول جمله بر حسب تعداد کلمات و پیچیدگی کلمات که به صورت تعداد کلمات سه هجایی یا بیشتر تعریف می‌شود. شاخص فوگ از طریق رابطه ۲ اندازه‌گیری شده است:

رابطه (۲) (۳/ مجموع شاخص فوگ در نمونه صد کلمه‌ای ابتدا، وسط و انتهای گزارش) = خوانایی گزارشگری مالی
شاخص فوگ برای هر نمونه از صد کلمه ابتدا، وسط و انتهای گزارش به‌دست می‌آید. روش محاسبه به شرح زیر است:

۱- انتخاب یک نمونه صد کلمه‌ای از ابتدا، وسط و انتهای گزارش صورت‌های مالی به صورت

تصادفی.

۲- شمارش تعداد جملات در هر نمونه.

۳- محاسبه متوسط طول جملات بر حسب تعداد کلمات با تقسیم تعداد کل کلمات بر تعداد جملات هر نمونه صد کلمه‌ای.

۴- شمارش تعداد کلمات سه هجایی یا بیشتر به عنوان شاخص کلمات پیچیده در هر نمونه صد کلمه‌ای.

۵- پس از تعیین میانگین طول جملات و درصد کلمات پیچیده، شاخص فوگ برای هر نمونه صد کلمه‌ای از ابتدا، وسط و انتهای گزارش از طریق رابطه ۳ محاسبه می‌شود:

$$\text{رابطه (۳)} \quad 0/4 \times (\text{میانگین طول جمله بر حسب تعداد کلمات} + \text{درصد کلمات پیچیده}) = \text{شاخص FOG}$$

مقادیر بالا و پایین شاخص فوگ به ترتیب نشان‌دهنده خوانایی کمتر و بیشتر گزارشگری مالی هستند و برای دستیابی به معیاری مستقیم از خوانایی گزارشگری مالی، این مقادیر در عدد (۱-) ضرب شده‌اند.

۳-۳-۳. متغیرهای میانجی

لحن گزارشگری مدیران (Tone): طبق پژوهش ثقفی و همکاران (۱۴۰۴)، لحن گزارشگری مدیران بیانگر میزان مثبت یا منفی بودن محتوای گزارش‌های مدیریتی است و گزارش سالانه هیئت‌مدیره درباره فعالیت و وضعیت شرکت، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین کانال‌های ارتباطی مدیریت با استفاده‌کنندگان اطلاعات مالی، مبنای سنجش آن قرار می‌گیرد. در این پژوهش، لحن خوش‌بینانه از طریق تفاضل تعداد واژه‌های مثبت و منفی محاسبه شده و مقادیر مثبت و منفی به‌ترتیب نشان‌دهنده خوش‌بینی و بدبینی است. این شیوه با استناد به الگوی دیویس و همکاران^{۸۰} (۲۰۱۲) و با الگوبرداری از پژوهش پوریوسف و همکاران (۱۴۰۲) به‌کار گرفته شده است. همچنین، براساس رهنمای رودپشتی و همکاران (۱۳۹۱)، گزارش‌های هیئت‌مدیره به مجمع عمومی صاحبان سهام در زمره گزارش‌های توضیحی قرار گرفته و همراه صورت‌های مالی منتشر می‌شوند. برای سنجش لحن، از روش مجموع واژگان و رابطه (۴) استفاده شده است:

$$\text{رابطه (۴)} \quad \text{لحن گزارشگری مدیران} = \frac{\text{تعداد کلمات منفی} - \text{تعداد کلمات مثبت}}{\text{تعداد کل کلمات مثبت و منفی}}$$

باتوجه به محدودیت لغت‌نامه‌های غیربومی، از جمله لوگران و مک‌دونالد^{۸۱} (۲۰۱۱) و هنری^{۸۲} (۲۰۰۸)، در پوشش بافت زبانی و فرهنگی ایران، فهرست واژگان بومی‌سازی شده پله و همکاران (۱۳۹۸) مبنای تحلیل قرار گرفت. این فهرست با استفاده از گزارش‌های واقعی شرکت‌های ایرانی تدوین شده و اشکال صرفی واژگان را نیز پوشش می‌دهد. درنهایت، گزارش‌های سالانه هیئت‌مدیره

پس از تبدیل به فرمت ورد، با نرم‌افزار مکس کیودا^{۸۳} تحلیل و شاخص لحن هر گزارش استخراج شد.

عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی (ESG): برای سنجش عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی از الگوی وزنی بهره گرفته شده است؛ الگویی که پیش‌تر توسط ملکیان و همکاران (۱۳۹۶) مورد استفاده قرار گرفته بود. در این رویکرد، گزارش‌های هیئت‌مدیره شرکت‌ها از طریق تحلیل محتوا بررسی می‌شوند و به هر شاخص شناسایی‌شده امتیاز ۱ و در صورت فقدان شاخص، امتیاز صفر اختصاص داده می‌شود. شاخص وزنی ESG در این پژوهش براساس رابطه ۵ محاسبه می‌شود:

$$\text{رابطه (۵)} \quad \text{ESG} = 0.275\text{E} + 0.388\text{S} + 0.337\text{G}$$

که در آن، ESG نشان‌دهنده نمره کلی عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی است، که شامل سه بُعد مشخص می‌باشد: E به نمره بُعد زیست‌محیطی، S به نمره بُعد اجتماعی و G به نمره بُعد حاکمیتی اختصاص دارد. شاخص‌های مربوط به هر یک از ابعاد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی براساس چک‌لیست ملکیان و همکاران (۱۳۹۶) تعیین و مورد ارزیابی قرار می‌گیرند که در نگاره (۱) قابل مشاهده است.

نگاره ۱: شاخص‌های ابعاد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی

شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بُعد
مسائل عمومی محصولات و خدمات و زنجیره تأمین	مدیریت زیست‌محیطی	شاخص‌های زیست‌محیطی
انرژی، بهره‌وری، آب		
سیستم مدیریت محیطی		
آلاینده‌گی و آلودگی ضایعات	تأثیر بر طبیعت	
تنوع زیستی		
تغییر آب و هوا		
شفاف‌سازی محیطی	مسائل عمومی زیست‌محیطی	
آموزش محیطی		
ارزیابی ریسک محیطی		
حفظ نام تجاری و رفتار ضد رقابتی	سیستم‌های مدیریت اجتماعی	شاخص‌های اجتماعی
مسائل اجتماعی مشتریان و زنجیره تأمین		
سلامت تولید		

شخص‌ها	مؤلفه‌ها	بُعد
شفاف‌سازی اجتماعی	مسائل عمومی اجتماعی	
یادگیری و آموزش اجتماعی		
سرمایه‌گذاری و مسئولیت اجتماعی		
عدم تبعیض و شمول اجتماعی	جامعه	
ادراک اجتماعی ذی‌نفعان		
توسعه اجتماعی و بشردوست		
رعایت اصول حقوق بشر	حقوق انسانی	
سلامت، امنیت و بهره‌وری		
حقوق نیروی کار		
رعایت حقوق سهامداران	قانونمندی	شاخص‌های حاکمیتی
اخلاق، فساد و اصول رفتاری		
انطباق با قوانین		
جبران عملکرد	هیئت‌مدیره و کمیته‌ها	
کمیته‌ها		
ترکیب هیئت‌مدیره		
شفاف‌سازی راهبری	مسائل عمومی راهبری	
اقدامات نظارتی و مدیریت ریسک		
مدیریت ریسک سرمایه‌گذاری		

منبع: فخاری و همکاران (۱۳۹۶)

۴-۳-۳. متغیرهای کنترلی

براساس پژوهش‌های ثقفی و همکاران (۱۴۰۴)، ختن‌لو و همکاران (۱۴۰۴) و مطالعات مرتبط، برای کنترل عوامل مؤثر بر متغیرهای وابسته و میانجی، متغیرهای کنترلی زیر در مدل پژوهش لحاظ شدند:

اندازه شرکت (Size): از طریق لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت به‌دست می‌آید (السید و همکاران^{۸۸}، ۲۰۲۴).

اهرم مالی (Lev): از طریق نسبت کل بدهی‌ها به کل دارایی‌های شرکت به‌دست می‌آید.

بازده دارایی‌ها (ROA): از طریق نسبت سود خالص پس از کسر مالیات به کل دارایی‌های شرکت به‌دست می‌آید.

رشد فروش (SG): رشد فروش از طریق محاسبه تفاضل فروش سال جاری و فروش سال قبل، تقسیم بر فروش سال قبل به دست می‌آید که نحوه محاسبه آن به صورت رابطه ۶ است:

$$\text{Sales Growth} = \frac{\text{Sales}_t - \text{Sales}_{t-1}}{\text{Sales}_{t-1}} \quad \text{رابطه (۶)}$$

که در این رابطه؛ Sales Growth: رشد فروش، Sales_t : فروش سال جاری، Sales_{t-1} : فروش سال قبل است.

مالکیت نهادی (Inst): درصدی از سهام شرکت است که در اختیار سرمایه‌گذاران نهادی نظیر بانک‌ها، شرکت‌های بیمه و سایر مؤسسات مالی قرار دارد. افزون بر این، شامل سهم سهامدارانی نیز می‌شود که مالک بیش از ۵ درصد از کل سهام شرکت هستند.

۴. یافته‌های پژوهش

۴-۱. آمار توصیفی

نگاره ۲، آمار توصیفی متغیرهای پژوهش را نمایش می‌دهد.

نگاره ۲: آمار توصیفی متغیرهای کمی پژوهش

نام متغیر	نماد	تعداد	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه
کیفیت اطلاعات حسابداری	AIQ	۱۰۴۳	۱/۵۱۶	۰/۶۷۶	۰	۳
خوانایی گزارشگری مالی	Read	۱۰۴۳	-۱۶/۰۱۳	۱/۶۰۴	-۲۱/۸۹۲	-۱۳/۸۰۲
لحن گزارشگری مدیران	Tone	۱۰۴۳	۰/۵۲۹	۰/۳۴۱	۰/۰۰۲	۰/۹۸۵
عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی	ESG	۱۰۴۳	۶/۳۸۹	۱/۳۰۱	۳/۰۳۳	۹/۳۳۹
اندازه شرکت	Size	۱۰۴۳	۱۶/۰۲۲	۱/۷۰۲	۱۱/۳۷۹	۲۲/۲۱۶
اهرم مالی	Lev	۱۰۴۳	۰/۴۹۶	۰/۲۳۲	۰/۰۳۱	۱/۹۸۸
بازده دارایی‌ها	ROA	۱۰۴۳	۰/۲۳۱	۰/۱۷۳	-۰/۵۸۱	۰/۶۷۵
رشد فروش	SG	۱۰۴۳	۰/۵۴۷	۰/۵۷۰	-۰/۹۰۹	۶/۵۹۴
مالکیت نهادی	Inst	۱۰۴۳	۰/۶۲۵	۰/۲۰۶	۰/۰۵۹	۰/۹۵۴

در نگاره (۲)، میانگین کیفیت اطلاعات حسابداری برابر با ۱/۵۱۶ است که نشان‌دهنده سطح متوسط رو به بالای کیفیت اطلاعات حسابداری و وضعیت نسبتاً مطلوب شرکت‌های نمونه است؛ همچنین، انحراف معیار ۰/۶۷۶ بیانگر پراکندگی محدود داده‌ها پیرامون میانگین و یکنواختی نسبی

کیفیت گزارشگری مالی است، هرچند دامنه تغییرات ۰ تا ۳، وجود تفاوت میان شرکت‌ها از حداقل تا بالاترین سطح کیفیت را نشان می‌دهد. میانگین خوانایی گزارشگری مالی برابر با ۱۶/۰۱۳- است که مقدار منفی آن، پیچیدگی نسبتاً بالای گزارش‌های مالی و دشواری درک آن‌ها برای برخی استفاده‌کنندگان را منعکس می‌کند. انحراف معیار ۱/۶۰۴ و دامنه تغییرات ۲۱/۸۹۲- تا ۱۳/۸۰۲- نیز بیانگر تفاوت قابل توجه در سطح خوانایی گزارش‌های شرکت‌هاست. از سوی دیگر، میانگین لحن گزارشگری مدیران برابر با ۵۲۹/۵ بوده که بر غلبه نسبی لحن خوش‌بینانه و مثبت در گزارش‌های مدیریتی دلالت دارد؛ انحراف معیار ۰/۳۴۱ و دامنه ۰/۰۰۲ و ۰/۹۸۵ نیز حاکی از تنوع در میزان خوش‌بینی مدیران و وجود طیفی از گزارش‌های محتاطانه تا کاملاً خوش‌بینانه است. درنهایت، میانگین شاخص ESG برابر با ۶/۳۸۹ و انحراف معیار آن ۱/۳۰۱ است که وضعیت نسبتاً مطلوب عملکرد پایداری و پراکندگی متوسط این شاخص را نشان می‌دهد. همچنین، دامنه ۳/۰۳۳ تا ۹/۳۳۹ بیانگر تفاوت قابل توجه شرکت‌ها در سطح تعهد به مسئولیت‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی است.

۲-۴. نتایج آزمون فرضیه اول

فرضیه اول: خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر معناداری دارد.

نگاره ۳: نتیجه تخمین نهایی فرضیه اول

متغیر	نماد	ضرایب	خطای استاندارد	آماره Z	احتمال	هم‌خطی
خوانایی گزارشگری مالی	Read	۰/۰۴۵	۰/۰۱۰	۴/۳۹	۰/۰۰۰	۱/۰۲
اندازه شرکت	Size	۰/۱۲۱	۰/۰۱۲	۹/۵۳	۰/۰۰۰	۱/۰۹
اهرم مالی	Lev	۰/۰۱۰	۰/۰۹۴	۰/۱۱	۰/۹۱۳	۱/۳۵
بازده دارایی‌ها	ROA	۰/۱۰۵	۰/۱۱۶	۰/۹۱	۰/۳۶۱	۱/۳۶
رشد فروش	SG	-۰/۰۳۴	۰/۰۱۶	-۲/۱۲	۰/۰۳۴	۱/۰۲
مالکیت نهادی	Inst	۰/۲۳۵	۰/۱۱۲	۲/۰۸	۰/۰۳۷	۱/۱۵
مقدار ثابت	C	۰/۱۱۵	۰/۲۵۳	۰/۴۶	۰/۶۴۹	---
آزمون اف لیمر		۴/۸۴	۰/۰۰۰			روش تابلویی
آزمون هاسمن		۲۹/۴۲	۰/۰۰۰			اثرات ثابت
آزمون ناهمسانی واریانس		۲/۱۸	۰/۱۳۹۸			عدم وجود ناهمسانی واریانس جزء خطا
آزمون خودهمبستگی سریالی		۱۸۰/۹۵۶	۰/۰۰۰			وجود همبستگی جزء خطا
ضریب تعیین				۰/۵۴۳۸		
آماره والد				۱۲۴/۸۳		
احتمال (آماره والد)				۰/۰۰۰		

نتایج ارائه شده در نگاره (۳)، نشان می‌دهد که مقدار احتمال (سطح معناداری) والد برابر با ۰/۰۰۰۰ بوده است؛ از آنجا که این مقدار کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می‌شود، بدین معنا که مدل آماری از نظر معناداری تأیید شده است. همچنین، مقدار آماره ضریب تعیین نشان می‌دهد که تقریباً ۵۴ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترلی مدل توضیح داده می‌شود، که بیانگر قدرت تبیین قابل توجه مدل است. آزمون هم‌خطی نیز حاکی از آن است که عامل تورم واریانس در متغیرهای مدل وجود ندارد و مشکلات هم‌خطی مشاهده نمی‌شود. به‌طور خاص، ضریب متغیر خوانایی گزارشگری مالی برابر ۰/۰۴۵ و باتوجه‌به سطح خطای مورد پذیرش ۰/۰۰۰ که کمتر از ۰/۰۵ است، معنادار بوده و نشان می‌دهد خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر مثبت و معناداری دارد. بنابراین، می‌توان در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه اول پژوهش را تأیید نمود.

۳-۴. نتایج آزمون فرضیه دوم

فرضیه دوم: خوانایی گزارشگری مالی بر لحن گزارشگری مدیران تأثیر معناداری دارد.

نگاره ۴: نتیجه تخمین نهایی فرضیه دوم

متغیر	نماد	ضرایب	خطای استاندارد	آماره Z	احتمال	هم‌خطی
خوانایی گزارشگری مالی	Read	۰/۱۵۰	۰/۰۵۰	۳/۰۲	۰/۰۰۳	۱/۰۱
اندازه شرکت	Size	-۱/۱۱۶	۰/۰۸۸	-۱۲/۵۸	۰/۰۰۰	۱/۰۵
اهرم مالی	Lev	۰/۲۷۹	۰/۵۱۸	۰/۵۴	۰/۵۹۰	۱/۳۶
بازده دارایی‌ها	ROA	۰/۳۲۹	۰/۶۲۲	۰/۵۳	۰/۵۹۷	۱/۳۸
رشد فروش	SG	۰/۲۳۹	۰/۱۱۹	۲/۰۱	۰/۰۴۵	۱/۰۲
مالکیت نهادی	Inst	۱/۴۲۸	۰/۶۱۵	۲/۳۲	۰/۰۲۰	۱/۱۳
مقدار ثابت	C	۲۴/۱۰۹	۱/۶۶۲	۱۴/۵۰	۰/۰۰۰	---
آزمون اف لیمر		۶/۵۸	۰/۰۰۰۰			روش تابلویی
آزمون هاسمن		۴۷۸/۰۳	۰/۰۰۰۰			اثرات ثابت
آزمون ناهمسانی واریانس		۲۷/۵۲	۰/۰۰۰۰			وجود ناهمسانی واریانس جزء خطا
آزمون خودهمبستگی سریالی		۲۵۹/۸۵۸	۰/۰۰۰۰			وجود همبستگی جزء خطا
ضریب تعیین					۰/۳۷۲۴	
آماره والد					۱۷۷/۰۶	
احتمال (آماره والد)					۰/۰۰۰۰	

در نگاره (۴)، نتایج نشان می‌دهد که مقدار احتمال (سطح معناداری) آزمون والد برابر ۰/۰۰۰۰ است و باتوجه به اینکه این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می‌شود؛ این نتیجه بیانگر معناداری کلی مدل است. علاوه بر این، مقدار آماره مربوط به ضریب مک فادن نشان می‌دهد که تقریباً ۳۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توضیح داده می‌شوند، که نشان‌دهنده توانایی مدل در تبیین بخشی از تغییرات متغیر وابسته است. به‌طور خاص، ضریب متغیر خوانایی گزارشگری مالی برابر ۰/۱۵۰ و با سطح خطای ۰/۰۰۳ بوده که کمتر از سطح خطای قابل پذیرش ۰/۰۵ است و بنابراین معنادار تلقی می‌شود. در نتیجه، خوانایی گزارشگری مالی بر لحن گزارشگری مدیران تأثیر مثبت و معناداری دارد. بنابراین، می‌توان با سطح اطمینان ۹۵٪، فرضیه دوم پژوهش را تأیید نمود.

۴-۴. نتایج آزمون فرضیه سوم

فرضیه سوم: لحن گزارشگری مدیران بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر معناداری دارد.

نگاره ۵: نتیجه تخمین نهایی فرضیه سوم

متغیر	نماد	ضرایب	خطای استاندارد	آماره Z	احتمال	هم‌خطی
لحن گزارشگری مدیران	Tone	۰/۱۴۵	۰/۰۴۱	۳/۴۸	۰/۰۰۱	۱/۰۷
اندازه شرکت	Size	۰/۱۰۷	۰/۰۱۵	۶/۷۹	۰/۰۰۰	۱/۱۱
اهرم مالی	Lev	۰/۰۷۶	۰/۰۸۴	۰/۹۰	۰/۳۷۰	۱/۳۶
بازده دارایی‌ها	ROA	۰/۱۰۰	۰/۰۹۹	۱/۰۱	۰/۳۱۳	۱/۳۷
رشد فروش	SG	-۰/۰۲۸	۰/۰۱۳	-۲/۰۶	۰/۰۴۰	۱/۰۳
مالکیت نهادی	Inst	-۰/۰۵۸	۰/۰۹۶	-۰/۶۰	۰/۵۴۶	۱/۱۳
مقدار ثابت	C	-۰/۲۷۵	۰/۲۵۶	-۱/۰۷	۰/۲۸۳	---
آزمون اف لیمر		۵/۶۹	۰/۰۰۰۰			روش تابیلویی
آزمون هاسمن		۳۳/۵۱	۰/۰۰۰۰			اثرات ثابت
آزمون ناهمسانی واریانس		۲۶/۱۱	۰/۰۰۰۰			وجود ناهمسانی واریانس جزء خطا
آزمون خودهمبستگی سریالی		۲۶۵/۱۸۱	۰/۰۰۰۰			وجود همبستگی جزء خطا
ضریب تعیین					۰/۵۵۷۹	
آماره والد					۵۷/۲۷	
احتمال (آماره والد)					۰/۰۰۰۰	

براساس نتایج ارائه شده در نگاره (۵)، مقدار احتمال (سطح معناداری) والد برابر ۰/۰۰۰۰ بوده است. باتوجه به اینکه این مقدار کمتر از سطح معناداری ۰/۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان

۹۵٪ رد می‌شود، که به‌روشنی نشان‌دهنده معنی‌داری آماری مدل است. علاوه بر این، مقدار ضریب تعیین بیان می‌کند که تقریباً ۵۵ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترل‌شده توضیح داده می‌شود، که مؤید توانایی مدل در تبیین داده‌ها و کارایی مناسب آن است. آزمون هم‌خطی نیز نشان می‌دهد که عامل تورم واریانس در متغیرهای مدل مشاهده نشده و نگرانی از وجود هم‌خطی میان متغیرها منتفی است. همچنین، ضریب مربوط به متغیر لحن گزارشگری مدیران برابر با ۰/۱۴۵ و با سطح خطای مورد پذیرش ۰/۰۰۱۱ گزارش شده که کمتر از ۰/۰۵ است و نشان می‌دهد لحن گزارشگری مدیران بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر مثبت و معناداری دارد. بنابراین، فرضیه سوم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ تأیید می‌شود.

۴-۵. نتایج آزمون فرضیه پنجم

فرضیه پنجم: خوانایی گزارشگری مالی بر عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی تأثیر معناداری دارد.

نگاره ۶: نتیجه تخمین نهایی فرضیه پنجم

متغیر	نماد	ضرایب	خطای استاندارد	آماره Z	احتمال	هم‌خطی
خوانایی گزارشگری مالی	Read	۰/۱۲۴	۰/۰۲۹	۴/۱۶	۰/۰۰۰	۱/۰۱
اندازه شرکت	Size	۰/۱۳۱	۰/۰۲۸	۴/۵۶	۰/۰۰۰	۱/۰۵
اهرم مالی	Lev	-۰/۰۱۰	۰/۲۴۵	-۰/۰۴	۰/۹۶۶	۱/۳۶
بازده دارایی‌ها	ROA	-۰/۳۷۴	۰/۳۱۸	-۱/۱۸	۰/۲۴۰	۱/۳۸
رشد فروش	SG	۰/۰۰۹	۰/۰۷۳	۰/۱۳	۰/۸۹۶	۱/۰۲
مالکیت نهادی	Inst	۰/۷۲۴	۰/۲۵۰	۲/۸۹	۰/۰۰۴	۱/۱۳
مقدار ثابت	C	۵/۸۹۱	۰/۷۰۱	۸/۴۰	۰/۰۰۰	---
آزمون اف لیمر		۱/۸۸	۰/۰۰۰			روش تابلویی
آزمون هاسمن		۲۸/۷۴	۰/۰۰۰۱			اثرات ثابت
آزمون ناهمسانی واریانس		۱/۲۹	۰/۲۵۶۳			عدم وجود ناهمسانی واریانس جزء خطا
آزمون خودهمبستگی سریالی		۸/۸۳۱	۰/۰۰۳۰			وجود همبستگی جزء خطا
ضریب تعیین					۰/۱۴۶۳	
آماره والد					۵۸/۶۵	
احتمال (آماره والد)					۰/۰۰۰۰	

در نگاره (۶)، نتایج نشان می‌دهد که مقدار احتمال (سطح معناداری) والد برابر $0/0000$ بوده و از آنجا که این مقدار کمتر از $0/05$ است، فرض صفر در سطح اطمینان 95% رد می‌شود؛ به عبارت دیگر، مدل مورد استفاده از نظر آماری معنادار است. نتایج مربوط به ضریب تعیین نشان می‌دهد که تقریباً 14% درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترلی مدل توضیح داده می‌شوند که بیانگر توان توضیحی قابل توجهی است. همچنین، آزمون هم خطی نشان می‌دهد که عامل تورم واریانس در متغیرهای مدل وجود ندارد و این امر اعتبار نتایج را تأیید می‌کند. به طور خاص، ضریب متغیر خوانایی گزارشگری مالی برابر با $0/124$ بوده و باتوجه به سطح خطای $0/000$ که کمتر از $0/05$ است، این ضریب از نظر آماری معنادار است. این نتیجه نشان می‌دهد که خوانایی گزارشگری مالی بر عملکرد زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی تأثیر مثبت و معناداری دارد. بنابراین، می‌توان فرضیه پنجم پژوهش را در سطح اطمینان 95% تأیید شده تلقی نمود.

۴-۶. نتایج آزمون فرضیه ششم

فرضیه ششم: عملکرد زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر معناداری دارد.

نگاره ۷: نتیجه تخمین نهایی فرضیه ششم

متغیر	نماد	ضرایب	خطای استاندارد	آماره Z	احتمال	هم خطی
عملکرد زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی	ESG	$0/190$	$0/038$	$4/93$	$0/000$	$1/01$
اندازه شرکت	Size	$0/070$	$0/013$	$5/04$	$0/000$	$1/05$
اهرم مالی	Lev	$0/013$	$0/091$	$0/15$	$0/882$	$1/36$
بازده دارایی‌ها	ROA	$0/096$	$0/108$	$0/89$	$0/374$	$1/37$
رشد فروش	SG	$-0/034$	$0/016$	$-2/12$	$0/034$	$1/02$
مالکیت نهادی	Inst	$-0/008$	$0/103$	$-0/08$	$0/935$	$1/12$
مقدار ثابت	C	$0/118$	$0/239$	$0/50$	$0/621$	---
آزمون اف لیمر		$5/49$	$0/0000$			روش تابلویی
آزمون هاسمن		$24/08$	$0/0005$			اثرات ثابت
آزمون ناهمسانی واریانس		$17/34$	$0/0000$			وجود ناهمسانی واریانس جزء خطا
آزمون خودهمبستگی سریالی		$274/696$	$0/0000$			وجود همبستگی جزء خطا
ضریب تعیین				$0/1591$		
آماره والد				$60/37$		
احتمال (آماره والد)				$0/0000$		

نتایج ارائه‌شده در نگاره (۷)، نشان می‌دهد که مقدار احتمال (سطح معناداری) والد برابر با $0/0000$ بوده و از آنجایی که این مقدار کمتر از $0/05$ است، فرض صفر در سطح اطمینان 95% رد می‌شود؛ بدین معنا که مدل مورد بررسی از نظر آماری معنی‌دار است. همچنین، تحلیل ضریب تعیین نشان می‌دهد که تقریباً 15 درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و متغیرهای کنترلی مدل توضیح داده می‌شوند که بیانگر توانایی نسبتاً مناسب مدل در تبیین تغییرات مشاهده شده است. آزمون هم‌خطی نیز حاکی از آن است که عامل تورم واریانس در متغیرهای مدل وجود ندارد و بنابراین اثرات تخمینی قابل اعتماد هستند. به‌طور خاص، ضریب متغیر عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی برابر با $0/190$ گزارش شده و باتوجه به سطح خطای $0/000$ که کمتر از $0/05$ است، این ضریب از نظر آماری معنادار است. این نتیجه نشان می‌دهد که عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر مثبت و معناداری دارد. بنابراین، می‌توان فرضیه ششم پژوهش را در سطح اطمینان 95% تأیید شده تلقی نمود.

۷-۴. نتایج آزمون سوبل فرضیه‌های چهارم و هفتم

برای بررسی نقش میانجی لحن گزارشگری مدیران و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی در رابطه میان خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات حسابداری، از آزمون سوبل استفاده شد. این آزمون، معناداری اثر میانجی و توانایی متغیرهای میانجی در تبیین رابطه متغیر مستقل و وابسته را ارزیابی می‌کند. نتایج فرضیه‌های چهارم و هفتم در نگاره (۸) ارائه شده است.

نگاره ۸: نتیجه آزمون سوبل برای فرضیه‌های چهارم و هفتم

معناداری	آماره	فرضیه
$0/022$	$2/280$	فرضیه چهارم: لحن گزارشگری مدیران بر رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات حسابداری نقش میانجی دارد.
$0/001$	$3/179$	فرضیه هفتم: عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی بر رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات حسابداری نقش میانجی دارد.

براساس نتایج نگاره (۸)، فرضیه چهارم با سطح معناداری کمتر از $0/05$ آزمون سوبل تأیید می‌شود که نشان‌دهنده نقش میانجی معنادار لحن گزارشگری مدیران در رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات حسابداری است. همچنین، فرضیه هفتم با سطح معناداری مشابه نشان می‌دهد که عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی نیز نقش میانجی معنادار

دارد. بنابراین، تأثیر غیرمستقیم خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری از طریق این دو متغیر میانجی تأیید شده و فرضیه‌های چهارم و هفتم با اطمینان ۹۵٪ پذیرفته می‌شوند.

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادها

۵-۱. بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر به بررسی تأثیر خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری با توجه به نقش میانجی لحن گزارشگری مدیران و عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی پرداخت. نتایج فرضیه اول نشان داد که خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر مثبت و معناداری دارد؛ به گونه‌ای که وضوح، سادگی و قابلیت فهم گزارش‌های مالی، ابهام و احتمال برداشت نادرست را کاهش داده و موجب افزایش دقت، قابلیت اعتماد و ارزش تصمیم‌گیری اطلاعات می‌شود. این یافته با نتایج کنعانی و اسدزاده (۱۴۰۴) و تان دونگ و همکاران (۲۰۲۵) مطابقت دارد. نتایج فرضیه دوم نیز بیانگر تأثیر مثبت و معنادار خوانایی گزارشگری مالی بر لحن گزارشگری مدیران بود؛ به این معنا که گزارش‌های شفاف و قابل فهم، زمینه انتقال مطمئن‌تر اطلاعات و شکل‌گیری لحن حرفه‌ای‌تر مدیران را فراهم می‌کنند. این نتیجه با یافته‌های ساماراکون و همکاران (۲۰۲۵) هم‌خوانی دارد. براساس فرضیه سوم، لحن گزارشگری مدیران نیز تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت اطلاعات حسابداری دارد؛ زیرا نحوه بیان اطلاعات، در کنار محتوای کمی گزارش‌ها، بر درک، تفسیر و قابلیت اتکای اطلاعات اثرگذار است. همچنین، نتایج فرضیه چهارم نشان داد که لحن گزارشگری مدیران در رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات حسابداری نقش میانجی دارد و بیان روشن و منسجم اطلاعات می‌تواند از طریق بهبود ارتباطات مالی، کیفیت اطلاعات را ارتقا دهد. نتایج فرضیه پنجم حاکی از آن بود که خوانایی گزارشگری مالی بر عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی تأثیر مثبت و معناداری دارد؛ زیرا افزایش شفافیت و پاسخگویی، زمینه ارزیابی بهتر عملکرد ESG و تقویت اقدامات سازمانی در این حوزه‌ها را فراهم می‌کند. این یافته با پژوهش سعیدی و همکاران (۲۰۲۵) هم‌خوان است. مطابق فرضیه ششم، عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی نیز تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت اطلاعات حسابداری دارد؛ به طوری که توجه سازمان به مسئولیت‌های محیط‌زیستی، اجتماعی و حاکمیتی، از طریق تقویت کنترل‌های داخلی، مستندسازی، پایش عملکرد و گزارش‌دهی منسجم، به افزایش شفافیت و قابلیت اعتماد اطلاعات منجر می‌شود. این نتیجه با یافته‌های نویدی عباسپور و موسوی (۱۴۰۳)، مشایخ و همکاران (۱۴۰۰)، دای (۲۰۲۴)، لیو و لی (۲۰۲۴)، لیو (۲۰۲۳)، الربی و همکاران (۲۰۲۳) و شکر و سنگور (۲۰۲۱) مطابقت و هم‌خوانی دارد. درنهایت، نتایج فرضیه هفتم نشان داد که عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی در رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و

کیفیت اطلاعات حسابداری نقش میانجی دارد؛ بنابراین، اثر خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری می‌تواند از مسیر تقویت عملکرد ESG نیز منتقل شود.

۲-۵. پیشنهادها و محدودیت‌های پژوهش

براساس نتایج به‌دست‌آمده، می‌توان پیشنهادهای کاربردی و عملیاتی متعددی برای بهره‌برداران احتمالی از یافته‌های پژوهش ارائه داد. باتوجه‌به تأثیر مثبت خوانایی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری، پیشنهاد می‌شود شرکت‌ها با بازطراحی نظام‌مند ساختار گزارش‌های مالی، ساده‌سازی زبان، کوتاه‌سازی جملات پیچیده، استفاده از تیتروهای معنادار و ارائه اطلاعات تکمیلی در قالب نمودار و نگاره، خوانایی گزارشگری مالی را افزایش دهند. این اقدامات می‌توانند امکان تحلیل سریع‌تر و دقیق‌تر اطلاعات را برای استفاده‌کنندگان فراهم کرده و با کاهش ابهام و خطاهای تحلیلی، افزایش شفافیت و تقویت اعتماد سرمایه‌گذاران، به بهبود کارایی بازار سرمایه نیز کمک کنند. همچنین، باتوجه‌به تأثیر مثبت خوانایی گزارشگری مالی بر لحن گزارشگری مدیران، توصیه می‌شود مدیران ارشد و تهیه‌کنندگان گزارش‌های سالانه، علاوه بر دقت در محتوای عددی، به شیوه بیان، انتخاب واژگان و لحن گزارشگری نیز توجه ویژه داشته باشند. استفاده از عبارات شفاف، قابل‌فهم، منسجم و متعادل می‌تواند از شکل‌گیری لحن بیش از حد خوش‌بینانه یا بدبینانه جلوگیری کند. در این راستا، برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه گزارشگری حرفه‌ای و ارتباطات مالی برای مدیران می‌تواند به انتقال دقیق‌تر پیام‌های مالی، افزایش اعتماد مخاطبان و کاهش ابهام در نتایج گزارش‌ها منجر شود. از سوی دیگر، باتوجه‌به تأثیر مثبت لحن گزارشگری مدیران بر کیفیت اطلاعات حسابداری، پیشنهاد می‌شود شرکت‌ها در تدوین گزارش‌های هیئت‌مدیره و یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی از چارچوب‌های استاندارد نگارشی، دستورالعمل‌های حرفه‌ای و راهنماهای معتبر استفاده کنند تا لحن گزارش‌ها واقع‌بینانه، شفاف، مستند و قابل اتکا باشد. همچنین، استقرار سازوکارهای بازبینی کیفی می‌تواند از گزارش‌دهی مبهم یا خوش‌بینانه افراطی جلوگیری کرده و قابلیت اعتماد اطلاعات را برای سرمایه‌گذاران، تحلیلگران و نهادهای ناظر افزایش دهد. باتوجه‌به نقش میانجی لحن گزارشگری مدیران در رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات حسابداری، توصیه می‌شود فرایند تهیه گزارش‌ها به‌گونه‌ای طراحی شود که علاوه بر سادگی ساختار و وضوح واژگان، هماهنگی لحن با واقعیت‌های اقتصادی و عملکرد واقعی شرکت نیز مورد توجه قرار گیرد. ایجاد واحدهای تخصصی ارتباطات مالی و بهره‌گیری از ویراستاران مالی حرفه‌ای می‌تواند به هم‌راستایی بهتر پیام‌های مدیریتی با محتوای اطلاعات حسابداری کمک کنند. همچنین، باتوجه‌به تأثیر مثبت خوانایی گزارشگری مالی بر عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی، پیشنهاد می‌شود شرکت‌ها گزارشگری شفاف و قابل‌فهم را به‌عنوان ابزاری راهبردی

برای تقویت پاسخگویی اجتماعی و پایداری سازمانی در نظر بگیرند. ارائه یکپارچه گزارش‌های مالی و پایداری می‌تواند مقایسه عملکرد ESG و نظارت ذی‌نفعان را تسهیل کند. از سوی دیگر، شرکت‌ها می‌توانند با یکپارچه‌سازی سیستم‌های اطلاعاتی مالی و ESG، داده‌های مالی و غیرمالی را به‌صورت دقیق، به‌موقع و قابل راستی‌آزمایی ثبت و گزارش کنند؛ اقدامی که می‌تواند شفافیت، قابلیت اتکا و کیفیت اطلاعات حسابداری را ارتقا دهد. درنهایت، باتوجه به نقش میانجی عملکرد ESG در رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و کیفیت اطلاعات حسابداری، پیشنهاد می‌شود شرکت‌ها خوانایی گزارش‌ها را صرفاً ویژگی ظاهری تلقی نکرده و آن را با راهبردهای پایداری و مسئولیت‌پذیری سازمانی هم‌راستا کنند. این هم‌راستایی می‌تواند با تقویت شفافیت اطلاعاتی و عملکرد پایدار، به افزایش اعتبار سازمان، اعتماد بازار و ارزش شرکت و درنهایت بهبود کیفیت گزارش‌های حسابداری منجر شود.

این پژوهش، همانند دیگر مطالعات علمی، با مجموعه‌ای از محدودیت‌ها مواجه بوده است که می‌تواند بر تفسیر نتایج اثرگذار باشد. شاخص‌های به‌کاررفته برای سنجش خوانایی گزارش‌های مالی عمدتاً مبتنی بر معیارهای زبانی و ساختاری بوده و ممکن است تمامی ابعاد ادراکی خوانایی از دیدگاه استفاده‌کنندگان را به‌طور کامل بازنمایی نکند. همچنین، داده‌های مربوط به اطلاعات مالی، لحن گزارشگری مدیران و شاخص‌های ESG براساس افشای شرکت‌ها گردآوری شده که بالقوه می‌تواند تحت تأثیر سوگیری‌های افشای اختیاری و مدیریت اطلاعات قرار گیرد. تحلیل لحن گزارشگری نیز عموماً بر روش‌های واژه‌شماری و پردازش متن استوار بوده و ممکن است ظرایف معنایی، کنایه‌ها و تفاوت‌های فرهنگی زبانی را به‌دقت منعکس نکند. از سوی دیگر، شاخص‌های سنجش عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی الزاماً تمامی ابعاد پایداری را پوشش نمی‌دهند و تفاوت در روش‌های امتیازدهی می‌تواند بر نتایج اثر بگذارد. افزون بر این، نتایج پژوهش به یک بازه زمانی مشخص محدود بوده و احتمال تأثیرپذیری از شرایط اقتصادی، تغییرات مقرراتی و نوسانات بازار سرمایه وجود دارد. درنهایت، اعتبار یافته‌ها به صحت و شفافیت گزارش‌های مالی و ESG وابسته است.

یادداشت‌ها

1.Hikal et al	2.Xu & Shen
3.Dalwai et al	4.Chulkov & Wang
5.Du et al	6.Yin et al
7.Du & Yu	8.Nasution
9.Luo & Zhang	10.Baek & Kim
11.Zhang	12.Wan & Li
13.Bifulco & Caserio	14.Habib & Hasan

15.Albitar et al	16.Apooyin
17.Haralambie & Haralambie	18.Pasko et al
19.Alomair & Al Naim	20.Venkateshwaran et al
21.Mismiwati et al	22.Nurlela & Sopian
23.Polovyk & Korol	24.Mouttaqui et al
25.Huang et al	26.Ciza et al
27.Wu & Li	28.Chen
29.Berrim et al	30.Mohammed et al
31.Haider & Harymawan	32.Pathak
33.Rapina et al	34.eXtensible Business Reporting Language (XBRL)
35.Blockchain	36.Hamzah et al
37.Bezruchuk	38.Ben-Amar et al
39.Kuo et al	40.Cheung & Lai
41.Du & Tu	42.Yan et al
43.Rezaee et al	44.Guan et al
45.Kayed & Alta'any	46.Alta'any et al
47.Li et al	48.Dang et al
49.Zhang & Wang	50.Ning et al
51.Bai et al	52.Li & Qi
53.Bai	54.Maerdan & Rakhmatullayeva
55.Cardillo & Basso	56.Passerini et al
57.Wang	58.Legendre et al
59.Zou	60.Gole et al
61.Fauser & Utz	62.Gholami et al
63.Branding	64.Agarwal et al
65.Quan	66.Greenwashing Risk
67.Thang & Chinh	68.Rumansyah & Nainggolan
69.Wu	70.Thanh Dong et al
71.Samarakoon et al	72.Saidi et al
73.Dai	74.Liu & Lee
75.Liu	76.Alrabei et al
77.Yu	78.Şeker & Sengur
79.Sobel Test	80.Davis et al.
81.Loughran & McDonald	82.Henry
83.MaxQDA	

منابع

الف: فارسی

- احمدی‌فارسانی، فرشید و محمدی، مهدی. (۱۴۰۳). تأثیر خوانایی گزارشگری مالی بر رابطه میان رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیران شامل بیش اعتمادی و هموارسازی و مدیریت سود در واگرایی عقاید سرمایه‌گذاران. *مجله دانش حسابداری*، ۱۶(۱)، ۸۳-۱۰۴.
- پله، مولود؛ ایزدی‌نیا، ناصر و امیری، هادی. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر لحن گزارش‌های فعالیت هیئت‌مدیره بر عملکرد آتی شرکت‌ها مبتنی بر دو دیدگاه علامت‌دهی و رفتار فرصت‌طلبانه مدیران. *حسابداری/ارزشی و رفتاری*، ۴(۸)، ۳۱-۱.
- پوریوسف، اعظم؛ نصیرزاده، فرزانه و ثقفی، مهدی. (۱۴۰۲). تحریف‌های کشف شده حسابرسی و لحن گزارشگری مدیران: نقش میانجی کیفیت گزارشگری مالی. *دانش حسابرسی*، ۲۳(۹۳)، ۲۴۵-۲۷۳.
- ثقفی، مهدی؛ پوریوسف، اعظم و دستگردی، فاطمه. (۱۴۰۴). ناهمگونی دانش مدیران و لحن گزارش‌های توضیحی: نقش میانجی مدیریت سود. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۲۲(۸۶)، ۱۷۷-۲۲۰.
- ثقفی، مهدی؛ فغانی، مهدی؛ نونهال‌نهر، علی‌اکبر و بشیری‌منش، نازنین. (۱۴۰۱). کیفیت گزارشگری مالی، مدیریت لحن گزارش‌های سالانه و حقالزحمه غیرعادی حسابرسی. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۱(۴۴)، ۱۵۹-۱۷۵.
- ختن‌لو، محسن؛ کاظمی‌علوم، مهدی و مرادی‌بهجت، یاسمن. (۱۴۰۴). بررسی تأثیر تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره بر افشای اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی: نقش تعدیلی ویژگی‌های کمیته حسابرسی. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۲۲(۸۸)، ۱۴۲-۱۰۱.
- دریائی، عباسعلی و ایمنی، محسن. (۱۴۰۲). خوانایی گزارشگری مالی و هزینه سرمایه: با تأکید بر نقش کیفیت گزارشگری مالی. *دانش حسابداری مالی*، ۱۰(۱)، ۱۳۳-۱۶۱.
- رشیدی، محسن. (۱۴۰۲). بررسی اثر کیفیت اطلاعات حسابداری بر تمرکز بدهی با نقش تعدیلی محدودیت مالی و ریسک‌پذیری مدیران. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۳۰(۳)، ۴۳۲-۴۵۰.
- رضایی، غلامرضا؛ زراعت‌گری، رامین و تقی‌زاده، رضا. (۱۴۰۰). بررسی آثار پاسخ‌گویی سازمان‌های بخش عمومی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و عملکرد آن‌ها. *پیشرفت‌های حسابداری*، ۱۳(۲)، ۱۵۵-۱۲۳.
- رهنمای‌رودپشتی، فریدون و محسنی، عبدالرضا. (۱۳۹۷). مدیریت، مدیریت نوشتار و مدیریت سود. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۸(۴)، ۵۲-۲۱.

زکی‌زاده، عباس؛ خردیار، سینا؛ محمدی‌نوده، فاضل و احمدی‌موسی‌آباد، ایوب. (۱۴۰۰). سنجش کیفیت اطلاعات حسابداری در مواجهه با وفاداری صاحبکار با رویکرد الگوریتم تجمع ذرات.

پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۵۰(۱۳)، ۲۴۹-۲۸۵.

فخاری، حسین؛ ملکیان، اسفندیار و جفایی‌رهنی، منیر. (۱۳۹۶). تبیین و رتبه‌بندی مؤلفه‌ها و شاخص‌های گزارشگری زیست محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی به روش تحلیل سلسله مراتبی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار. *حسابداری/ارزشی و رفتاری*، ۲(۴)، ۱۸۷-۱۵۳.

کنعانی، اکبر و اسدزاده، نازلی. (۱۴۰۴). ارتباط بین خوانایی گزارش‌های مالی و کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر نقش عدم تقارن اطلاعاتی. *حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی*، ۳(۱)، ۱۸-۱.

گرکز، منصور و حقدادی، محمدرضا. (۱۴۰۰). بررسی ارتباط مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها و خوانایی صورت‌های مالی. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۱(۲)، ۴۷-۷۰.

مشایخ، شهناز؛ پارسایی، منا و کرانی، اکرم. (۱۴۰۰). رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها با کیفیت اطلاعات حسابداری و گزارش حسابرس. *پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۱۳(۵۱)، ۶۴-۴۱.

مشایخی، راحله؛ پیغه، احمد و احمدزاده، حامد. (۱۴۰۴). تأثیر مدیریت دانش بر عملکرد تجاری با تأکید بر نقش کیفیت اطلاعات حسابداری (مورد مطالعه: موسسات مالی پذیرفته شده در بازار سرمایه تهران). *مدیریت راهبردی دانش سازمانی*، ۸(۱)، ۵۳-۷۷.

نویدی عباسپور، ابراهیم و موسوی، سیدعلی. (۱۴۰۳). تأثیر عملکرد زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی بر کیفیت گزارشگری مالی. *اولین کنگره منطقه‌ای مباحث جاری در سیستم‌های هوشمند حسابداری، حسابرسی، مالی و مالیاتی (چالش‌ها و فرصت‌ها)*، تبریز.

نیکبخت، محمدرضا؛ ویسی‌حصار، ثریا و پورکریم، محمد. (۱۴۰۲). رابطه خوانایی گزارشگری مالی با هزینه سرمایه شرکت: نقش تعدیلگر لحن گزارشگری مالی. *دو فصلنامه حسابداری/ارزشی و رفتاری*، ۸(۱۶)، ۱۸۵-۲۰۸.

ب: انگلیسی

Agarwal, N., Rao, P., & Nagarkar, J. (2022). Relationship between Environmental, Social and Governance Factors and Firm Financial Performance: A Study of Selected Indian FMCG Companies. *Cardiometry*, (24), 477-485.

- Ahmadi Farsani, F., & Mohammadi, M. (2024). The Effect of Financial Reporting Readability on Relationship between Managers' Opportunistic Behaviors Including Overconfidence and Smoothing and Earnings Management in Divergence of Investors' Opinions. *Journal of Accounting Knowledge*, 16(1), 83-104. (In Persian)
- Albitar, K., Hussainey, K., El-Masry, A. A., & Al Lawati, H. (2025). The nexus between governance quality, modern slavery disclosure and corporate financial performance. *Journal of Accounting Literature*.
- Alomair, A., & Al Naim, A. S. (2025). The influence of board, CEO, and audit committee chairman busyness on the value relevance of accounting information in Saudi listed firms. *PloS one*, 20(1), e0315886.
- Alrabei, A. M., Jawabreh, O., & Abdullah Saleh, M. M. (2023). Accounting Information and Role It on Financial Reports Quality in Jordanian Hotels, and Social Performance as a Mediating Effect. *International Journal of Sustainable Development & Planning*, 18(7), 2271-2279.
- Alta'any, M., Kayed, S., Meqbel, R., & Albitar, K. (2025). Speaking success: managerial tone in earnings conference calls and financial performance. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, 25(2), 311-336.
- Apooyin, A. (2025). Integrated reporting and its impact on financial transparency: A pathway to enhanced corporate accountability. *International Journal of Science and Research Archive*, 15(1), 900-913.
- Baek, M., & Kim, H. (2023). ESG Disclosure Quality and Firm Value: Focused on Managerial Characteristics. *Korean Association Of Computers And Accounting*, 21(2), 81-98.
- Bai, P. (2025). The Impact of ESG Performance on the Firm Valuation. *Highlights in Business, Economics and Management*, 50, 285-290.
- Bai, Y., Wang, D., Sun, C., & Zhang, W. (2025). Corporate social responsibility under the influence of management tone. *Finance Research Letters*, 75, 106831.
- Ben-Amar, W., García-Meca, E., Francoeur, C., & Martínez-Ferrero, J. (2024). Do gender-diverse boards enhance the linguistic features of corporate financial reporting?. *Accounting Horizons*, 38(2), 57-81.
- Berrim, N., Ghadhab, I., & Nizar, H. (2024). Accounting quality and countries institutional characteristics: Evidence from multinational firms. *International Journal of Financial Engineering*, 11(01), 2350064.
- Bezruchuk, S. (2021). The Philosophical Conception of Quality in Accountance: A Theoretical Study. *Business Inform*, 9, 170-176.

- Bifulco, G. M., Caserio, C., di Donato, F., & Trucco, S. (2025). Does Sustainable Performance Matter for Nonfinancial Disclosure Readability? A Fog Index Analysis on Italian-Listed Companies. *Business Strategy and the Environment*, 34(5), 5601-5623.
- Cardillo, M. A. D. R., & Basso, L. F. C. (2025). Revisiting knowledge on ESG/CSR and financial performance: A bibliometric and systematic review of moderating variables. *Journal of Innovation & Knowledge*, 10(1), 100648.
- Chen, S. (2024). The Impact of Accounting Information Quality on Corporate Investor Relations Research. *Modern Economics & Management Forum*, 5(2), 159-161.
- Cheung, K. Y., & Lai, C. Y. (2025). Inverted U-shaped relationships between managerial ownership and impression management: evidence from China before and during COVID-19 pandemic. *Cogent Business & Management*, 12(1), 2458167.
- Chulkov, D., & Wang, X. (2023). Corporate social responsibility and financial reporting quality: evidence from US firms. *Studies in Economics and Finance*, 40(3), 445-466.
- Ciza, T. B., Kamdjoug, J. R. K., Biga-Diambeidou, M., Tchokote, I. D., & Kibekenge, G. B. (2025). Quality of accounting information and SMEs' financial performance: The mediating role of bank and informal financing. *Research in International Business and Finance*, 75, 102763.
- Dai, Z. (2024). ESG performance and improvement of corporate accounting information quality. *Highlights in Business, Economics and Management*, 37, 184-202.
- Dalwai, T., Chinnasamy, G., & Mohammadi, S. S. (2021). Annual report readability, agency costs, firm performance: an investigation of Oman's financial sector. *Journal of Accounting in Emerging Economies*, 11(2), 247-277.
- Dalwai, T., Habib, A. M., Mohammadi, S. S., & Hussainey, K. (2023). Does managerial ability and auditor report readability affect corporate liquidity and cost of debt?. *Asian Review of Accounting*, 31(3), 437-459.
- Dang, M., Puwanenthiren, P., Nguyen, M. T., Hoang, V. A., Mazur, M., & Henry, D. (2022). Does managerial tone matter for stock liquidity? Evidence from textual disclosures. *Finance Research Letters*, 48, 102917.
- Daryaei, A., & Imeni, M. (2023). Financial Reporting Readability and the Cost of Capital: Emphasizing the Moderating Role of Financial Reporting Quality. *Financial Accounting Knowledge*, 10(1), 133-161. (In Persian)

- Davis, A. K., Piger, J. M., & Sedor, L. M. (2012). Beyond the numbers: Measuring the information content of earnings press release language. *Contemporary Accounting Research*, 29(3), 845-868.
- Du, L., & Tu, C. (2025). Do changes in MD &A tone predict financial restatements? Evidence from Chinese listed companies. *Accounting & Finance*, 65(3), 2420-2453.
- Du, Q., Sun, Z., Goodell, J. W., Du, A. M., & Yang, T. (2024). Ecological risk and corporate sustainability: Examining ESG performance, risk management, and productivity. *International Review of Financial Analysis*, 96, 103551.
- Du, S., & Yu, K. (2021). Do corporate social responsibility reports convey value relevant information? Evidence from report readability and tone. *Journal of business ethics*, 172(2), 253-274.
- Du, Y. G., Li, S., Kuo, N. T., & Li, D. (2024). Does the annual report readability improve corporate R&D investment? Evidence from China. *International Journal of Disclosure and Governance*, 1-21.
- El Mouttaqui, H., Salama, F. M., Gleason, K., & Zantout, Z. (2025). Diversification, managerial ability and the readability of annual reports. *Journal of Financial Reporting and Accounting*.
- Fakhari, H., Malekian, E., & Jafaei Rahni, M. (2018). Explaining and ranking of the components and indicators of environmental, social and corporate governance reporting by Analytic Hierarchy Process in the companies listed in stock exchange. *Journal of Accounting Knowledge*, 2(4), 153-187. (In Persian)
- Fausser, D. V., & Utz, S. (2021). Risk mitigation of corporate social performance in US class action lawsuits. *Financial Analysts Journal*, 77(2), 43-65.
- Garkaz, M., & Haghdadi, M. (2021). Corporate Social Responsibility and Financial Statements Readability. *Empirical Research in Accounting*, 11(2), 47-70. (In Persian)
- Gholami, A., Sands, J., & Rahman, H. U. (2022). Environmental, social and governance disclosure and value generation: is the financial industry different?. *Sustainability*, 14(5), 2647.
- Gole, I., Francu, L. G., Balu, O., & Balu, P.-E. (2021). The transition of corporate social responsibility to environmental, social, and governance. In R. Pamfilie, V. Dinu, L. Tăchiciu, D. Pleșea, & C. Vasiliu (Eds.), *7th BASIQ International Conference on New Trends in Sustainable Business and Consumption* (pp. 52-58). Bucharest University of Economic Studies. <https://doi.org/10.24818/BASIQ/2021/07/006>

- Guan, J., Wen, X., & Liu, E. (2025). Share lockup expiration of major shareholder, tone management and share pledges: Empirical evidence from China. *Asian Review of Accounting*, 33(3), 411-440. <https://doi.org/10.1108/ARA-10-2023-0277>
- Habib, A., & Hasan, M. M. (2020). Business strategies and annual report readability. *Accounting & Finance*, 60(3), 2513-2547.
- Haider, I., Harymawan, I., Minanurohman, A., & Nasih, M. (2025). CEO career horizons and readability of the notes to financial statements abstract. *International Journal of Accounting & Information Management*, 33(4), 741-768.
- Hamzah, M. L. ., Hamzah, Z., & Najima, N. (2024). The Impact of Blockchain Technology Implementation on Financial Reporting Transparency and Efficiency. *Research in Accounting Journal (RAJ)*, 5(1), 36-44.
- Haralambie, C. M. I., & Haralambie, G. A. (2025). How to Improve Corporate Reporting. *Saudi Journal of Economics and Finance*, 9(2), 7-13.
- Henry, E. (2008). Are investors influenced by how earnings press releases are written?. *The Journal of Business Communication*, 45(4), 363-407.
- Hikal, H. M. M., Elfedawy, A., Altarawneh, M., Elawadly, H. S. H., & Farhan, N. (2025). Corporate report readability: comprehensive bibliometric analysis and future trends. *Journal of Financial Reporting and Accounting*.
- Huang, J., Hu, P., Wang, D. D., & Wang, Y. (2025). The Double Signal of ESG Reports: Readability, Growth, and Institutional Influence on Firm Value. *Sustainability*, 17(6), 2514.
- Kanani, A., Asadzadeh, N. (2025). The Relationship Between Financial Report Readability and Financial Reporting Quality with Emphasis on the Role of Information Asymmetry. *Finance and Computational Intelligence*, 3(1), 1-18. (In Persian)
- Kayed, S., & Alta'any, M. (2025). Disclosure tone: information or obfuscation? Evidence from an emerging market. *Accounting Research Journal*.
- Khotanlou, M., Kazemiloum, M., & Moradi Behjat, Y. (2025). Investigating the Impact of Board Gender Diversity on ESG Disclosure: The Moderating Role of Audit Committee Characteristics. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 22(88), 101-142. (In Persian)
- Kuo, N. T., Du, Y. G., & Lee, C. F. (2025). Does Tax Enforcement Have a Spillover Effect on Qualitative Disclosure? Evidence From Tone Management in the MD&A. *The International Journal of Accounting*, 60(3), 2550002.

- Legendre, T. S., Ding, A., & Back, K. J. (2024). A bibliometric analysis of the hospitality and tourism environmental, social, and governance (ESG) literature. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 58, 309-321.
- Li, M., & Qi, L. (2025). Controlling shareholder equity pledging and tone management: Evidence from China. *Research in International Business and Finance*, 74, 102709.
- Li, N., Lou, Y., Otto, C. A., & Wittenberg-Moerman, R. (2021). Accounting quality and debt concentration. *The Accounting Review*, 96(1), 377-400. <https://doi.org/10.2308/TAR-2017-0250>
- Li, R., Wu, H., Zhong, M., & Lan, H. (2024). Strategic tone management in ESG reports and ESG risk. *International Review of Financial Analysis*, 96, 103618. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2024.103618>
- Li, Y., Zhao, X., & Yang, X. (2025). ESG performance and corporate environmental investment: Incentive or inhibition? *Finance Research Letters*, 75, 106814. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2025.106814>
- Liu, H., & Lee, H. (2024). The role of ownership structure in the relationship between environmental, social, and governance practices and financial reporting quality: Evidence from China. *Sustainability*, 16(23), 10687. <https://doi.org/10.3390/su162310687>
- Liu, X. (2023). Corporate ESG performance and accounting information quality. *Transactions on Economics, Business and Management Research*, 3, 229-244. <https://doi.org/10.62051/pr6x9r17>
- Loughran, T., & McDonald, B. (2011). When is a liability not a liability? Textual analysis, dictionaries, and 10-Ks. *The Journal of Finance*, 66(1), 35-65. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.2010.01625.x>
- Luo, Y., Zhang, X., & Li, R. (2026). Does ESG report tone influence ESG rating divergence? Evidence from China. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 37(1), 122-150. <https://doi.org/10.1111/jifm.12245>
- Ning, J., Zhang, L., Mi, B., Yang, J. H., & Tao, L. (2025). Signalling through managerial tone and analysts' response. *Accounting Forum*, 49(4), 803-829. <https://doi.org/10.1080/01559982.2024.2339911>
- Pasko, O., Zhang, Y., Proskurina, N., Sapych, V., & Mykhailova, Y. (2024). Can enhanced CSR quality reduce the cost of debt capital? An empirical analysis of CEO expertise and non-financial reporting practices in China. *Investment Management and Financial Innovations*, 21(3), 274-291. [https://doi.org/10.21511/imfi.21\(3\).2024.23](https://doi.org/10.21511/imfi.21(3).2024.23)
- Passerini, K., El Tarabishy, A., & Pagan, A. (2025). Measuring environmental, social, and governance (ESG) firm performance: A new story resembling an old one. *Journal of the International Council for Small Business*, 6(4), 593-605. <https://doi.org/10.1080/26437015.2024.2418335>

- Pathak, J. (2025). Impact of judgment readability on financial crimes. *Finance Research Letters*, 75, 106779. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2025.106779>
- Samarakoon, S. M. R. K., Pradhan, R. P., Rajapakse, R. P. C. R., & Sahoo, P. (2025). From complexity to clarity: Unraveling the determinants of annual report readability and tone in an emerging market. *Quality & Quantity*, 59(5), 3899-3930. <https://doi.org/10.1007/s11135-025-02155-1>
- Şeker, Y., & Şengür, E. D. (2021). The impact of environmental, social, and governance (ESG) performance on financial reporting quality: International evidence. *Ekonomika*, 100(2), 190-212.
- Sun, Y., Zhao, D., & Cao, Y. (2024). The impact of ESG performance, reporting framework, and reporting assurance on the tone of ESG disclosures: Evidence from Chinese listed firms. *Journal of Cleaner Production*, 466, 142698. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2024.142698>
- Wan, G., & Li, C. (2025). The green factor: How ESG performance enhances accounting information quality in China's listed companies. *Total Quality Management & Business Excellence*, 36(7-8), 811-838. <https://doi.org/10.1080/14783363.2025.2480384>
- Wu, G., & Li, Y. (2025). Tax-related information regulatory capacity and accounting information quality. *International Review of Financial Analysis*, 99, 103929. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2025.103929>
- Yin, Z., Sheng, Y., Liu, X., & Yang, X. (2024). Annual report readability and opportunistic insider selling—Evidence from China. *Emerging Markets Finance and Trade*, 60(9), 1929-1941. <https://doi.org/10.1080/1540496X.2023.2295001>
- Yu, Z. (2022). Financial report readability and accounting conservatism. *Journal of Risk and Financial Management*, 15(10), 454. <https://doi.org/10.3390/jrfm15100454>
- Zhang, D., & Wang, Y. (2024). Can management tone predict the firm's decision on supply chain configuration? *Finance Research Letters*, 62, 105223. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.105223>
- Zou, Y. (2024). Research on the impact of ESG performance on brand value: An analysis of the mediating role of corporate reputation. *The EUrASEANs: Journal on Global Socio-Economic Dynamics*, 6(49), 19-33. [https://doi.org/10.35678/2539-5645.6\(49\).2024.19-33](https://doi.org/10.35678/2539-5645.6(49).2024.19-33)